

Posamezna številka stane 1 sila. Poština plačana v gotovini. Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Naročniki se ne vračajo. Upravičeno sprejema naročila, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratna oglaševanja primeren popust. Nekatere reklamacije se pošiljajo posebej. Čekovalni račun pošilja uradno Ljubljani št. 10443. Telefon interurban št. 143.

Posamezna številka stane 1 sila.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

87. številka

MARIBOR, dne 30. avgusta 1928

57. letnik.

Slaba sredstva slabe politike.

Po državnozbornskih volitvah ob enodobo izraženi volji slovenskega in hrvatskega naroda se je oblastnikom v Beogradu začelo malo svitati, da se bo le potrebno sporazumeti. Če so pa videli, da bi vsak in tudi najmanjši sporazum precej omejil in zajezil samopašno gospodarstvo in porodičarsko izkoriščanje države, so se pa takoj zopet zatekli k politiki, katero so uvedli policajdemokrati pod vodstvom zloglasnega Svetozarja Pribičevića, vnetega učenca in posnemovalca nekdanjih madžarskih oblastnikov. Ta politika, ki je slaba in silno škodljiva, ima tudi slaba sredstva, od katerih so glavna: nasilje, prevara in zanikernost.

Nasilje.

Kdor ima oblast, ta ima tudi moč ali silo, da se na oblastniškem mestu obrzi. Po tem geslu seže od nekdanj ravna b eograjski oblastniki. Samoradikalna vlada je samo tako dolgo govorila o sporazumu, dokler se ni dobro in trdno vsedla na vladi in dokler ni vseh važnih upravnih mest popoňila s svojimi zaupniki in priganjači. Tudi v vojski je svoje pomočnike napravila za generale ter nastavila na najvažnejših mestih. V zapisniku predpogovora za sporazum, ki je bil sestavljen in podpisan v Zagrebu, je priznala, da se vlada krivično in nasilno, obljubila je to popraviti ter odstraniti vsako nasilje, ko je pa svoje moči zbrala in porazdelila, je pa brezvestno počeptala vse dane obljube in sedaj je na delu za izvedbo raznovrstnih naklepov proti ogromni večini jugoslovanskih državljanov.

Ko se je vlada čutila dovolj močno in trdno, je izvedla tudi občinske volitve po Srbiji in Črnigori. Nasilna politika, ki se je že od nekdanj izvajala po teh krajih, je ljudstvo tako potlačila, da o volilni svobodi ni niti govora in da zmaga vedno ona stranka, ki je na vladi, ali pa ima vsaj notranje ali policijsko ministrstvo v svojih rokah. Vladni stranki koristi tudi to, da je mnogo prebivalcev nepismenih in da si nimajo odkod ustvariti lastne in vsaj približno pravilne sodbe o položaju. V takih krajih in razmerah je pritisk vladnih organov na volilne mase lahek in navadno tudi uspešen. Volilec ne pozna volilnih določb, ne pozna zakonov, sploh nič — ali ni čisto naravno, da se slepo pokoriti povelju vsakega žandarja? Že pri sestavi volilnih imenikov postopa oblast lahko kakor hoče. Kdo pa naj reklamira in kako?

A tudi če ljudje vse volilne določbe natančno poznajo in se za svoje pravice pravočasno polegnejo, vendar ne morejo nič opraviti proti odkritemu nasilju. — Vladi, ki ima vsa mesta pri upravi, pri sodiščih itd., zasedena večinoma le s svojimi političnimi pristaši, se ni bati nobenih pritožb in lahko brez skrbi počne, kar hoče. In če vladi sami ni mnogo ležeče na političnem poštenju, potem je res ni ovire, ki bi mogla preprečiti volilne zlorabe v najboljše meri. Kjer pa niso zadovoljavale zlorabe od strani oblastnikov in agitatorjev, tam je pa govorilo moralno orožje in tako se je prelivala na

Januš Golec.

Iz maščevanja.

Vojski so sledili na vojnih pohodih po galiških ter ruskih poljanah psi. Osebito moj polk je bil tako srečen, da se mu je pridružilo s časom toliko psov, da je bil vsak častnik ter podčastnik posestnik kakega kosmatinca. Kadar je polk korakal, je vse lajalo pred ter za njim, zgedali smo kot dolgo-dolgo krdelo pravljicnih divjih nočnih lovcev. Moštvo je bilo seve nevoljno radi psov, ker so živeli na njegov račun in po največ boljše kakor mož. A v vojni je bil oficir bog; mož pa manj kot zadnji hlapec, po največ slabši kot žival. Tako so si tudi k nam pribegli psi s časom pridobili več pravic kot moštvo, ker pritožili se ni bilo komu, ko pa so bili oficirski bogovi malodane vsi največji oboževalci psov.

No, pa vsaka stvar ima enkrat svoj konec in tako je bilo tudi s pasjorejo pri mojem polku.

Ker smo bili polk najslabšega glasu, smo tudi vedno menjavali komandante in romali so k nam vedno bolj strogi ter natančni. Ko je bila pri nas pasjereja tako nekako na vrhuncu, so nas višje vojaške oblasti oblagodarile s polkovnikom madžarsko-slovaške krvi, ki je bil, dokler ga je vojaška previdnost držala pri polku, šiba božja za pse in oficirje. Sicer je res tudi sam pripeljal seboj k polku šekastega ščeneta in si s tem koj pri prvem nastopu zagisural globoko naklonjenost vseh pasjih oboževalcev, a v resnici je bilo čisto drugače.

G. oberst je izdal lepega dne pri oddihu povelje, da morajo vsi srečni posestniki psov pripeljati živali v ograjo neke graščine v svrhu pregleda in natančne upredelitve po zmožnostih ter pasmah. Psi so bili za ograjo,

dan samih volitev kri v Mitrovici na Kosovem in še po drugih krajih.

V naših krajih, kjer je ljudstvo razsodno in samozavedno in kjer se volitve ne dajo izvajati po volji in naredbi ministrov, se pa s silo in orožjem grozi vsem onim, ki so gospodarsko in socialno kruto ogroženi in oškodovani. Nad kmeta se pošlje poleg financarjev še Wranglovce, državne uslužbence, ki od lakote omedlevajo in umirajo v službi, se pa militarizira, če si drznejo povedati, da so goli, bos, lačni in nezadovoljni. Oškodovane, lačne in nezadovoljne se proglašajo kratkoročno za nezanesljive in sumljive in to je ravno tako, kot je bilo tik pred svetovno vojno, ko je stara avstrijska oblast postavila na eno stran vnete in goreče «patrijote», na drugo pa «politično nezanesljive in sumljive.» Ko je začela vojna, so prišli prvi na varna mesta v zaledje, drugi pa za «Kanonenfutter.» Pri taki delitvi se je vsak za lažjo lahko iznebil svojega tekmeča, ovađustvo je bujno cvetelo, dokler ni splošni polom napravil vsem tem svinjarijam žalostnega konca. Danes se to s posebno vneto nadaljuje in razne temne prikazni si kujejo velike zasluge z ovajanjem poštenih ljudi za «prevratne elemente.»

Celokupna slovenska javnost danes dobro vidi, da vodijo trboveljski rudarji pravičen boj za svoj obstanek proti židovskim dunajskim in francoskim lastnikom premogokopov, ki črpajo milijone in milijarde iz nadvse težkega in nevarnega dela bednih rudarjev. Javnost vidi, da je pošteno delo vredno poštenega plačila, najdejo se pa ljudje, ki trpine iz strašnih podzemnih rovov proglašajo za — protidržavne in prevratne. Nedavno smo čitali, da je komandant V. orožniške brigade pisal vladi v Beograd, da je rudarski štrajk političen in da je treba s silo ukrotiti rudarje. Da bo de bojevitost in v nena žandarskega polkovnika še bolj razumljiva, moramo povedati, da se je ta mož iz razumljivih razlogov iz Oskar Huberja prekrstil v Dragoljub Dragiča in da bi rad postal vedno bolj «državotvoren.»

Tako se s silo tešijo lačni, raztrgani in nezadovoljni, nasilje pa spremlja tudi kmetškega fanta od prvega koraka iz domače hiše. Župani so dobili nalog, da morajo vsakega rekruta opisati glede političnega mišljenja. Čemu to, si lahko vsakdo misli. Kdor bo označen za avtonomista, ta bo tako «protidržaven», da ga bo vojaška oblast zdravila potem nekje «tamo daleko, daleko kraj morja.»

Nasilnih primerov in sredstev bi lahko navedli še celo vrsto, pa že to zadostuje do zaključka, da se slovenski narod samo v slogi lahko brani nasilja in da mora pazljivo zasledovati vsak korak odkritih in prikritih hlapcev centralizma.

Prevara.

To je drugo slabo in pogubno sredstvo tudi za one, ki se ga lotijo. V Beogradu je nekaj politikov, ki se ponašajo s prevaro in varanjem ter se postavljajo, če koga posebno dobro speljejo na led. Vara se vsepovprek državljanje in pa zunanji svet. Iz zagrebškega zapisnika so radikalni posebali sadove izpolnjenih obljub sloven-

skakali, lajali, se podili in grizli med seboj, njihovi gospodarji so gledali zadovoljno živali in med seboj stivali, katera bo dobila prvo oceno pri premiranju. Gosp. polkovnik sam je prijezdil na pregled, dal oficirjem znanje, naj se razidejo k svojim četam, vstopil je v ograjo in za njim dva vojaka, vrata na ograji je zaprl sam g. oberst. In nato se je izvršilo premiranje na nezabno ogorčenje vseh ponosnih pasjerejcev. Dve strojnici ste zapeli tr-r-r od leve ter desne, psi vsi v smrtni cvil tek, a to je trpelo samo nekaj minut, ograja je bila previsoka za preskok ter pobeg, majka smrt jih je objela vse ne glede na njihove razlike glede duševnih zmožnosti ter pasme.

Moštvo se je smejalo tej pasji smrti, oficirji pa so bili ogorčeni do skrajnosti in obljubili so staremu maščevanju za vsako ceno. Jeza nad oberstovo pasjo krutostjo je bila med oficirskim zborom še tembolj opravičena, ker je stari ohranil življenje svojemu pasjemu ljubčeku, češ, da ga rabi radi lastniške varnosti, ker se je pri našem polku kradlo vse ter pri vseh od infanterista do očeta regimenta — vsemogočnega g. obersta.

Čas zaceli vsako rano in tako je bilo tudi z žalostjo naše pasje smrti. Ogorčenje je ponehavalo, oficirji so se menjavali in oberstov pesun «šukri» se je v polnem cvetju veselil življenja in se tudi zavedal najvišje — oberstove — naklonjenosti, da — ljubezni.

Treba namreč pibiti, da je bil ta naš g. polkovnik glede narodnostnega vprašanja na mednarodnem stališču, a Turke je iz neznanega vzroka tako preziral, da je dal svojemu psu ime znanega šukri paše, ki se je odlikoval svoj čas kot junak v balkanski vojni. No, oberstov pesjan je bil pač «šukri» in glede pasme ter duhovitosti pa tak kot naš viničarski pes, o katerem pravijo, da ima vsak po najmanj deset očetov. Oberstov ljubček je bil ena šekasta pesja para, ne velik in ne majhen,

skih in hrvatskih zastopnikov, svoje obljube se pa počeptali. To ni prvič. Pašič sam je v Ženevi podpisal za-pisnik menda že v namenom, da ga ne bo držal in decembra leta 1918 slenjeno in razglašeno ujedinjenje treh enakopravnih delov Jugoslavije so demokrati začeli imenovati parado in prazne besede, radikalni so se pa smejali: prav, prav, prevarimo jih!

Koliko komedij in parad je že bilo s par slovenskimi liberalci in vladni ljudje so bili tako brezvestni in brezstidni, da so to peščico doma in zunaj predstavljali kot celo Slovenijo. Ko so volitve spregovorile, se pa od vladne strani cela avtonomistična opozicija slika kot navadni avstrijski ostanek. Mnogo jim je na tem ležeče, da bi to tudi zunanji svet verjel in zato domačih listov, ki resnično slikajo naše razmere, ne puščajo ven, tujih, ki vidijo beograjski politiki do dna, pa ne notri. Francozi so zahtevali od beograjske vlade navedbo glavnih listov v naši državi in temu se je ugodilo tako, da so se našli samo radikalni in demokratski listi, potem listi, ki davno več ne izhajajo, in iz Slovenije sta bila javljena kot dnevnika samo «Jutro» in «Narod», «Slovenec», ki že 51. leto izhaja, pa ne. To je javil poslanik Spalajkovič, ki se je poprej toliko gostil po ruskih dvorih, da danes Rusije brez carja in knezov sploh ne vidi, in ki nas je osramotil pred svetom s tem, da je na svetovni konferenci izjavil, da Jugoslavija še ene pare ne da za stradajočo Rusijo.

Med Francozi bodo še našli nekaj državnikov, ki gredo na vse to, med Angleži, ki se o vsem sami prepričajo, pa ne in to se že vidi iz pisave odličnih angleških listov, ki ugotavljajo zlasti to-le: Ko je bila leta 1918 ta država ustanovljena, so jo splošno smatrali kot enega obeh stebrov — drugi naj bi bila Češkoslovaška — na katerem naj bi slonela nova, zdrava, politična konstelacija v srednji Evropi. Češkoslovaška je to upanje opravičila. Jugoslavija pa je nam nudila do sedaj samo razočaranje. Vzrok leži v tem, da se politiki stare Srbije, odgojeni v šoli neprestanih balkanskih preprirov, ne morejo povzeti do spoznanja, kaj je potrebno veliki in bogati državi. Nadalje soglašajo resni in razsodni svetovni politiki v tem, da sila in prevara v politiki proti avtonomističnemu pokretu ne nosi uspehov, ampak ogroža obstoj države.

Zanikernost.

Preko vseh nevarnosti in prepadov take politike so pa mamijo oblastniki z zanikernostjo, ki v tem pogledu dosega isto brezprimerno višino kot pri razmetavanju državne imovine. Sila in prevara varuje oblastnike pred nadzorstvom od strani ljudstva in tako se brezvestno in neugnano troši in razmetava.

Oblastniki pirujejo kot bi imel za njimi priti vesoljni potop, narod pa neprestano izgublja na milijarde svoje narodne in zasebne imovine, poleg tega pa mora vsak dan gledati, kako se mu izpodkopavajo in rušijo že sami temelji njegove evropske kulture: osebnostna in pa lastniška svoboda, svetost domačega praga, samouprava v občinah in župnijah, šole od nizkih do najvišjih, človekoljubne katoliške in druge ustanove, prosvetno-

zvitiga repa in če ga je kdo količkaj vznevoljil, je namršil dlako in pokazal zobe. Tega še menda ni bilo treba omeniti, da je bil šukri vedno tik za oberstom, ali vsaj v njegovi ali Justovi neposredni bližini. (Justo je bil oberstov sluga in takoj za šukrijem njegov prvi ljubljenec ter prijatelj.)

V boljše razumevanje naše pasje povesti je dobro, ako še omenimo, da je bil naš g. oberst tako en kos lovca in je ob prostih urah rad pohajal s šukrijem ter Justom po galiških planotah in gozdih za zverjadjo, ki je je bilo tamkaj več kot dovolj.

Nikdo ni več govoril o oni številni pasji smrti, šukri je bil že gospod pri moštvu ter oficirjih in v takem položaju smo se naselili v čisto nenevarne postojanke onkraj Dnjestra nekje v neki grabi za gališkim mestom Zaleščiki. Kakor rečeno, nevarnosti pred sovražnikom ni bilo po vojaško govorjeno skoro nobene in g. oberst ter šukri sta si preganjala dolg čas s pogoni za divjačino.

Nekega lepega jutra je stari zopet vzel puško, klical — klical — žvižgal — žvižgal — metal v zrak madžarske kletvice, a šukrija ni bilo od nikoder. Glede pasje nenadne odsotnosti smo bili zasiliani vsi pri štabu in Justo je dobil celo toplo zaušnico, ker je nevedno skomiznil z ramami pri vprašanju: Kje je moj šukri? Oberstovega cučka ni bilo na svetlo ne isti dan, ne drugi, ne tretji — četrti. Stari je že nehal kleti in godrnjati, prepričan je bil, da se je žival na kak nepojasnen način smrtno ponesrečila.

Oberst že ni več govoril o rajnem šukriju, z Justom je hodil na lov in vsi smo bili uverjeni: stari se je že popolnoma pomiril radi izgube ljubljenelega ščeneta in menda res niti mislil ni več, da je bil do pred krat-

gospodarske pridobitve, svoboda združevanja, književnosti in časopisja in tako dalje vse nižje in nižje. V sami zanikernosti so se oblastniki začeli za vse ljudske težnje in zahteve posluževati vsake sile in prevare, ki je pri roki, v nobeno stvar se nečejo vglobiti, če pride zahteva iz ljudskih slojev, danes jim vse to ni mar, prišel bo pa kmalu čas, ko bodo morali spoznati, da niso pred postopom, ki bi vse izbrisal, temveč pred težkim ob računom, ki ga ljudstvo zahteva.

Zakaj tako izmozgavanje?

Slovenski oče le s težavo daje svojega sina študirat. Vesel je, ko vidi, da je prišel njegov otrok do boljšega kruha. Sicer danes služba uradnika tudi ni sijajna; lačni morajo državni nastavljenici hoditi okoli. A če premotriš položaj našega kmeta, kojemu toča in druge uime uničujejo trud njegovega trdega dela, vidiš, da naš ratar trpi med vsemi stanovi največ. Trdo delo, neznosni davki, vojaško breme, kuga pri živini in še desetero drugih nesreč spremlja slovenskega kmeta od zibel do groba. Priznajte, da je tako!

Slovenski oče si misli, dal bom sina študirat, da bo kot gospod delil pravico na sodniji, po kristjansko predpisoval davke in da bo sploh stal slovenskemu narodu ob strani. V mnogih slučajih se te naide očetove res tudi uresničijo. A na stotine imamo v najnovejši dobi slučajev, ko slišimo pritožbe:

Nemec prej z nami ni tako kruto postopal, Srb z nami ne bi tako ravnal.

Zalostna slika! Slovenski sinovi-uradniki žal v pre mnogih slučajih tiransko postopajo z lastnimi brati. Ne vsi, a mnogi so res taki. Ali se kje v kaki pokrajini tako strašno navija davčni vijak glede dohodnine in drugih davkov, kot pri nas? Ali mate kje deželo, kjer bi se ubogega mladega posestnika, ki je prevzel posestvo po očetu, tako pritiskalo kot ravno v Sloveniji? Finančna in sodna oblast odredi po 2 do 3 krat ponovne cenitve, združene z ogromnimi stroški. In postopanje glede predpisovanja in plačevanja desetka! V nobeni državi ni tega! Odkrito moramo reči, da so v pre mnogih slučajih krivi propasti celih kmetijskih domov in družinske sreče prenatantni uradniki. Hočejo biti bolj papežki, kot je papež sam!

Slučaj! Dve sestri kupita malo posestvo za ceno 120.000 K. Desetek s pritisklinami znaša okoli 8000 K. Ker je bila petnajsti dan nedelja, ko je bil zadnji termin za plačilo tega zneska in ker ste plačali na davkarji to svoto še le 17 dan, ste bili nesrečnici kaznovani. Predpisana višja pristojbina je znašala skupno s kaznijo okroglo 40.000 K. To kazen so jima predpisali še le po preteku pol leta. Kako?

Silno vneti in goreči uradnik je brez višjega povelja listal cele tedne po aktih, da bi našel kakega grešnika. Hotel se je prikupiti višjim in menda celo samemu Pašiču! Vprašamo vas, ali je to na mestu? Ali ima uradnik kaj od tega, ako je uničil ubogi sestri. V beograjsko žrelo je sicer vrgel muho in to je bil cel uspeh njegove strašne natančnosti.

Drugi slučaj! Slovenski financer gre lačen in žejen mimo kočice nekega prevoznika. Poprosi ga za kozarec vode. A penzionist mu ponudi pol litra vina. Pravi: Dobil sem ga 80 litrov v dar od prijatelja. Financer si ugasi žejo, a drugi dan ga naznani, da od tistih 80 litrov vina ni plačal užitnine. Penzionist je bil strogo kaznovan. Ali je to lepo in pošteno? (To se je zgodilo v neki fari ne daleč od Maribora. Radovednim informacije na razpolago).

Še en slučaj! Financer je bil prestavljen iz Slovenije v Makedonijo. Imel je bolno (jetično) ženo in malega otroka. V mnogih pismih je prosil našega poslanca pomoči, da ga naj spravi zopet v Slovenijo k družini. Žena joče, prosi pomoči. Poslanec se potruji. Stiska kljuko v finančnem ministristvu. Da se ga znebijo, ugo-

kem srečen posestnik šekastega šukrija, ki je bil glede obnašanja in jeznorite samozavesti res kosmat Turek.

V globoki grabi, kakor že omenjeno, je bilo nastanjeno polkovno poveljstvo. Lepo jasno jesensko jutro je zasnilo, ko si je stari kakor po navadi vrgel preko rame puško in pozval svojega Justa, da ga spremi na lov, kjer mu je podil zverjad, odkar je bil izginil šukri. Stari je stal pred postojanko in premišljaj, na katero stran bi jo ubral, ko se naenkrat pojavi na bregu pred postojanko lisica. Oči nas vseh so se uprle v zver in seve tudi g. oberst je zasadil svoj lovsko preiskušeni pogled v žival, ki se je pomikala umerjenih korakov navzdol pod breg in kar naravnost v smeri proti naši postojanki. Oberst je pripravil puško, jo pritisnil k licu, lisica je še bila od postojanke kakih 30 korakov — pumf — dim se je razkidal in lisica je še samo pobrcavala v zadnjih življenjskih izdihljajih z zadnjimi nogami. Sam oberst jo je pobral, jo zadovoljno potehtal za zadnje noge in jo oddal Justu, da jo odre in pripravi kožo, da bo enkrat za kožuh. Oberstu smo čestitali kot izbornemu strelcu in stari je bil res tako vesel lisičjega plena, da je odložil puško, šel v postojanko in skozi okno gledal Justa, ki se je pripravljaj, da odere žival po načinu izvedenca.

Justo je obesil lisico na drevo za gobec in začel pri gobcu svoj posel, da bi potegnil kožo živali kot bi jo slekel in jo tako ohranil celo in neprerezano. Vsi smo gledali liscoderca, zasadil je nož, potegnil za kožo pri gobcu, spustil kožo in nož in nekako prestrašeno odskočil. Približal se je zopet živali, pogledal jo še enkrat pri načetem gobcu in zopet odstopil, namenjen k obrstu. Pa stari je že bil na potu k Justu in oba sta začela

dijo končno njegovi prošnji in financer se je vrnil k družini. In kaj počne v zahvalo? Noč in dan stika po vseh kotih za neporabnimi koleseljni, išče vino, ki ni pri zasebnikih zadacano, preiskuje uboge ženice, ki nosijo sol od trgovca, naznanja poštene kmete, da niso pravilno napovedali pridelka vina. Igra ulogo špiceljna za davčno oblast. Če ima kdo dohodkov 20.000 K, on poroča dva-, trikrat toliko! Gospodje, ali je to vse prav in pošteno!

Ni namen teh vrstic, da bi hujskali proti uradništvu. Nel Slovenske sinove, ki so v državni službi, posebno one pri financah, pozivamo in prosimo: Ne gre niti izmozganemu narodu še vi življenja z nepotrebnimi sekaturami in nelepim ovaduštvom!

Govorimo odkrito: Ali se vam slovenski oče, brat in sestra ne smilita?

Vinska kriza in kako ji od pomoči.

(Konec govora g. R. Košarja na zborovanju Kmetijske družbe v Mariboru).

Doslej smo organizirali vinograde, odslej pa bomo morali organizirati kleti in vinsko trgovino.

Toda kako? V naših ljutomerskih goricah si je pridobil muškati silvanec, ali kakor ga Francozi nazivajo «Sauvignon», posebno spoštovanje, ker vsako leto precej rodi in je kolikor toliko manje občutljiv proti napadom raznih boleznih in ker ima tudi manje kisline v razmerju z drugimi sortami. Leta 1919 ni bila posebno dobra letina. Leta 1920 pa je prišel k meni nek ljubljanski veletrgovec in ko smo preskušali vse vrste, je rekel, da vzame od muškatega silvanca dva vagona po ceni, katero sem jaz zahteval. Obledel sem, ker sem imel v kleti od te vrste samo 10 polovnjakov. Trgovina se je razbila radi premajhne količine in zato sem začel poizvedovati po okraju, kdo bi še imel muškatega silvanca na prodaj. Spravil sem skupaj tri vagona, katere sem ponudil in lahko prodal. Ej, bratje vinogradniki, sem si mislil, treba je samo, da imamo ves muškati silvanec našega okraja v evidenci in da ga spravimo na kup, pa bo šlo. Vsi za enega, eden za vse. Isto pa bi tudi lahko naredili s šiponom, rizlingom in burgundcem i. t. d. Zbirali bi lahko najfinejšo buteljčno blago, kakor tudi dobra namizna vina, da trgovcem ne bo več treba hoditi po kletih in zbirati polovnjake. Ker pa imamo veliko brd in vinogradnih goric med Muro in Kulpo, bi bilo dobro, ako bi začeli zbirati v vsakem posameznem vinskem okolišu te produkte potom zadrug, ki bi nudile domači trgovini zbrano, pristno blago svojega okraja. S tem pa bi se tudi že ustvaril za uspešno in velikopotezno vinsko trgovino tako neobhodno potrebni vinski tip za okraj. Ako smo bili v stanju, da smo v kratki dobi organizirali denarni promet do zadnje gorske vasi, zakaj ne bi tudi za vsak vinarski okoliš organizirali vinarsko zadrugo. Te zadruge bi se naravnim putem zopet skušale združiti v kako centralno zadrugo z večjim kapitalom, ki bi na širši podlagi, s širšim obzorjem in z večjimi sredstvi gledala, da spravi vino v promet. Naravno je tudi, da si bo ta zadruga iz raznih okrajnih vinskih tipov ustvarila enoten tip «Štajerca», pod katerim imenom pozna naša vina n. pr. že vsak krčmar na Kranjskem in kakor smo n. pr. pred vojno dobivali enoten tip pod imenom «Niederösterreich», «Retzer» itd. po vseh krčmah na Češkem, Moravskem in v Šleziji. Taka centralna zadruga z enotnim vinskim tipom pa se bo tudi lahko začela postavljati na noge izven ozkih mej naše domovine, kajti blaga imamo dovolj, samo «tip» nam manjka. Brez enotnega tipa pa ne moremo v svet. Ustvaritev tega tipa mora biti naša prva skrb. Na Kranjskem imamo danes n. pr. toliko tipov «Štajerca», kolikor je vinskih trgovin, samo pra-

ogledovati ter pretipavati žival. Stari je neprijetno znižoval z ramami. Justo je dobil ponovno povelje, zagrabiti nož in nadaljevali svoj kožoderski posel od lisičjega gobca navzdol.

Sluga je vlekel za kožo, oberst je zasadil svoj pogled kar najostreje pod Justove prste, nevoljno pljunil, grdo zaklel po madžarski, se zavrtel na peti, stopil nazaj v postojanko, zaloputnil vrata in meni v kipeči jez za zabrusil pod nos: «No, farovško brihtno maščevanje!»

Opazke starega nisem razumel, vprašati se ga nisem upal, ker je kar nepretgoma klel v meni dosedaj nerazumljivi madžarsčini in pogledal sem skozi okno, kjer je bilo krog Justa in lisice vse polno radovednežev. Stopil sem sam ven, vojaki krog Justa so se smejali, da so se tolkli po kolenih — Justo je že bil odril svojo žrtev preko glave, ki pa je bila pod prvo kožo tudi še kosmata in dlaka pa čisto podobna oni, že nekaj dni sem pogrešanega in smrtno obžalovanega šukrija.

Justo je prav zlahka vlekel kožo med krohodom gledalcev in kar v par minutah je visel na gobcu na drevesu oberstov šekasti šukri, samo, da je bil tokrat res mrtev in še povrh ubit od roke, ki ga je v življenju najbolj odkrito ljubeznjivo gladila ter hranila

Brezdomno je nekdo od polka šukrija prijel, ga zašil v lisičjo kožo in ga spustil proti polkovni postojanki ravno ob času, ko je imel gospod oberst navado, da se je odpravil na lov.

Pes vam je bil tako mojstersko ušit v lisičjo kožo, da ga je bilo nemogoče spoznati brez natančnega pregleda. Ker je nosil pasja reva vedno v trdnem kolobarju zafrkan rek, mu je njegov sovrag potegnil precej de-

vega štajerskega tipa ni. V Zagrebu dobite v vsaki kavarni in v vsakem baru «Ljutomerčana», pa brez ljutomerskega značaja. Kako pa naj konzument in trgovec potem presodi, kateri tip je pravi, kako se naj konzument na njega navadi in ga zahteva od krčmarja.

Kako naj producenti zahtevajo od vlade, da zaščiti s posebnim zakonom vinske proizvode posameznih vinskih okolišev ali cele pokrajine, ko pa nimamo izrazitega tipa. Kako naj ponudimo Nemcem, Čehom, Švicarjem in Poljakom, naša vina, ko pa niti 100 vagonov ne bo jednakega značaja. Kako naj naša vina notirajo na borzi, ako tipa ni! Vino ni kuzuza ali pšenical! Zato gre moj klic že od prevrata temu: Ustvarimo si najprej tip naših vin! Kaj bi nam na primer koristil prosti izvoz v Švico, Čehoslovaško in Poljsko — Nemška Avstrija je danes še izjema — če pa se ni bi mogli postaviti leto za letom z enotnim blagom, ki ustreza konzumu. Povoljna in definitivna rešitev naše vinske krize leži večinoma v ustvaritvi enotnega tipa naših vin. Potem še le bomo stopili iz ozkih vrat dosedanje vinske «grajzlerije» v široko dvorano vinske veletrgovine.

Študirajmo to vprašanje, razpravljajmo o njem, da se vsestransko razbistri, saj je predmet, o katerem govorimo največjega narodno-gospodarskega pomena in od ugodne rešitve bo odvisno 1000 in 1000 eksistenc, ki bi bile sicer izročene poginu.

In še eno vprašanje moramo temeljito preštudirati, kajti tudi od njega bo odvisna ugodna rešitev vinske krize in ta je: Kaj naj storimo, kako naj delamo, da si zmanjšamo pridelovalne stroške? Tudi najboljše vino ne bo šlo v promet, ako bo predrago in se ne bo prilagodilo svetovni pariteti.

Rešitev teh dveh vprašanj leži v rokah vinogradnikov in vinske trgovine. Aktivno pa mora tudi država pospeševati ugodno rešitev vinske krize s tem, da zniža davke, tarife itd., s čim se znižajo pridelovalni, prometni, točilni in drugi stroški za občutne vsote, kajti žalostno je, a resnično, da vino danes ni več tisto vino, kojega cena bi bila odvisna od ponudbe in povpraševanja o dobrih in slabih letinah, ampak da je samo še produkt obdavčevanja in izkoriščevanja. Denar, katerega sprejme danes vinogradnik za svoje vino, je samo majhen del one svote, katero plačuje za to blago konzument, ako je povprek še v stanju, da si privoščiči kako četrtinko. Največji profit od vina ima danes država, občina, železnica in vmesna trgovina. Toda prišel bi predač, ako bi se spustil v tozadevno podrobno razpravo, omenil bi izmed drugih važnih točk samo še, da moramo vinogradniki zahtevati od države, da začne po svojih kletarskih nadzornikih brez usmiljenja zasledovati vse krčmarje, vinske trgovce in producente, ki prodajajo blago, ne odgovarjajoče vinskemu zakonu iz leta 1907. Mislim, da bi postala vinska kriza manj občutna, ako bi vlada začela strogo paziti na to, da vino ne bi več rastlo po kletih, ampak samo še v goricah, kakor je to Bog določil! Istotako naj vlada tudi pazi, da se ne bo ob mejah vtihotapljal tuje blago.

Glavni namen mojega predavanja je bil ta, da pokažem novo stališče, katerega je zavzelo vsled preobrata naše vinogradništvo in vinska trgovina. Postali smo samostojna vinorodna država, Slovenija pa je postala v tej državi samostojna, tipična vinska pokrajina. Da vzdržimo konkurenco na vinskih trgih, si moramo najprej ustvariti enoten «tip» naših vin, ki se mora prilagoditi okusu konzumentov. Da pa postanemo zmožni konkurence tudi glede cen, moramo skrbeti za znižanje pridelovalnih stroškov, država pa mora odstraniti vse ovire, ki bi zabranjevale naš izvoz in notranjo trgovino ter skrbeti kakor mati, da se na podlagi njenih odredb in zakonov ne zvišajo cene naših vin. Samo z mirnim, vstrajnim, požrtvovalnim, energičnim delovanjem vinogradnikov in vinske trgovine v zvezi z vsestransko državno podporo se bo dala rešiti težka vinska kriza. Da se to zgodi — Pomozi Bog!

belo žico po hrbtu in v lisičji rep tako, da je bil prisiljen nositi svoj in lisičji rep bolj vodoravno, kakor ga pa nosi lisica, ako je v teku.

Za tako mojstersko delo so rabili maščevalci precej časa, truda, pa tudi potrpežljivosti, ki je bila izvor natanke premišljene ter pretuhtane maščevalnosti.

Ko je bil rajni šukri od gobca do konca repa slečen lisičje krinke in visel kot čisto navaden ubit cucek na drevesu, je nastalo med gledalci vprašanje: kdo se je maščeval na tako prefrigan način nad oberstovim ljubčekom radi že davno pozabljen pasje smrti nekaj desetih šukrijeve žlahte? Gospod oberst je obsodil z opazko o farovškem maščevanju mene, a čisto po nedolžnem, ker še do danes ne vem, kedo se je znosil nad oberstom in šukrijeva žaloigra se je doigrala v jeseni vojnega leta 1915.

Vse temeljito preudarjeno poizvedovanje za krivca šukrijeve žalostne in nenavadne smrti je bilo brezspešno, maščevalci so molčali do mojega odhoda od polka. Stari pa je vedno dolžil mene, da sem duševni oče maščevanja in mi je pozneje, ko se je čisto pomirili radi nesrečne smrti šukrija, zagotavljal, da mi ne zameri cele komedije, ker je bila duhovito zasnovana, izpeljana in se je posrečila v polnem obsegu, a obstati nisem mogel, ker sem bil tozadevno tedaj in do danes nedolžen. Priznati pa moram, da sem privoščič šukrija smrti v lisičjem kožuhu, ker ga nisem maral z obrstom vred.

Tako so se torej maščevali še do danes neodkriti maščevalci nad obrstovim psom v vojnem letu 1915 v oni grabi za gališkim Dnejstrom, kjer je nezagreben strobnel polkovnikov pasji Turek — šukri.

Poročilo o katoliškem shodu.

Dogodki v petek ter soboto pred glavnim shodom.

Kot prvi udeleženci so prispeli na katoliški shod: Stajerci, Prekmurci ter Korošci, ki so se udeležili romanja na Brezje in pa Slovenci iz Westfalske (Nemčija). Eden od prvih se je pripeljal na katoliški shod tudi zastopnik papeža — nuncij Pellegrinetti, ki se je mudil malo dni poprej v Zagrebu na velikanskem euharističnem kongresu. Nuncija je spremljal iz Hrvatske in po Kranjskem v Ljubljano zagrebški nadškof dr. Bauer. Oba visoka gosta sta bila v Ljubljani nad vse navdušeno sprejeta in pozdravljena od raznih dostojanstvenikov in ljudskih množic. Papežev zastopnik se je zahvalil za vse pozdrave v slovenskem jeziku. Nuncija so nagovorili poleg ljubljanskega škofa in podžupana vsi najvišji odposlanci posvetne in vojaške oblasti ter zastopniki tujih držav. Na večer v petek po opravljeni kratki pobožnosti v stolni cerkvi je priredila katoliška visokošolska omladina vsem udeležencem katoliškega shoda v unionski dvorani pozdravni večer. Ob tej priliki so govorili naši politični in duhovni voditelji, med temi nuncij in zastopnik Čehoslovaške v Ljubljani dr. Beneš. Prečitale so se tudi razne pozdravne brzojavke, katere so bile poslane udeležencem shoda iz vseh katoliških krajev Evrope in Amerike.

Ze v petek se je pripeljalo v Ljubljano razven nuncija in zagrebškega nadškofa še 11 škofov, 2 škofijska upravitelja ter zelo veliko frančiškanov iz Dalmacije, Hrvatske in Bosne.

Kot zastopnika beogradske vlade sta se pripeljala namestnik ministrskega predsednika železniški minister dr. Velizar Janković in predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović.

V soboto so se še vršili razni sprejemi visokih gostov, a bilo jih je tudi več zelo važnih zborovanj. Zborovali so katoliški srednješolci, visokošolci in učitelji. Ta zborovanja so obiskali ter pozdravili s pomembnimi nagovori naši politični in duhovni voditelji.

V soboto je zborovalo še tudi krščansko delavstvo. Na zunaj najbolj pomeljiva, ganljiva in vse udeležence navdušujoča slovesnost pa se je vršila v nedeljo.

Sijajni sprevod.

V nedeljo, dne 26. avgusta je bil lep dan. Ze zgodaj v jutro je solnce pozdravljalo tisočere in tisočere udeležence, ki so od vseh strani vreli v slovensko prestolico. Ljubljana je bila vsa v zastavah in zelenju.

Malo je bilo hiš, katere ne bi bile okrašene z zastavami. Okoli 8. ure zjutraj se je začel razvijati sprevod. Skupna dolžina spreveda je znašala okoli 8 km. Ljudske množice in organizirane naše čete so korakale v osmerozmerno šestrostopu. Po vseh ulicah, kjer se je vil velikanski sprevod, je ljudstvo napravilo špalir. Red je bil vzoren. Voditelji rediteljiv so bili na konjih. Vsa velikanska prireditelja je potekla brez vsake nesreče. V sprevodu je korakalo do 30.000 ljudi; po ulicah pa je stalo v špalirjih gotovo nad 70.000 ljudi. Nepristranski opazovalci, med njimi srbski poslanec Novaković, so izjavili sami, da znaša vsa ogromna množica udeležencev nad 100.000 oseb.

V nedeljo jutro so zgodaj igrate po vseh ulicah godbe — bilo jih je 18 — in vabile udeležence k sprevodu. Z ljubljanskega gradu so gremeli topovi. Zvonovi so po vseh cerkvah zvonili in trijančili in oznanjali slavo katoliških Slovencev.

Sprevod sam je bil prava slika slovenskega naroda. Vsi stanovi, staro in mlado, vse naše organizacije, vsi okraji, vse občine, vse župnije so bile zastopane.

Pričetek spreveda.

Prvo vrsto v sprevodu so zavzeli fanfaristi — trobentači. Ko se je začel premikati sprevod, so zagrmeli z gradu topovi, zvonovi po vseh cerkvah so zazvonili in zaigrale so vse godbe. Fanfaristom so sledili jezdecji, ki so nosili krasno okinčane zastave. Jezdecem so sledili gostje iz tujih držav. Westfalski Slovenci so prispeli s svojimi zastavami, vodil jih je kaplan Tensundern. V tej skupini so bili tudi Amerikanci, Slovenci iz Egipta, Poljaki, Čehi, Belgijci, Francozi itd. Nato so sledili jezdecji v narodnih nošah. Za temi so korakala društva Slov. krščansko soc. zveze. Za društvi smo videli skupino malih beloobčenenih deklic z zastavicami. Za njimi so korakali naši narodni poslanci, katere je ljudstvo na celem potu veselo pozdravljalo. Nato so sledili mali dečki, zopet z zastavicami v rokah. Tem so sledili župani, slikovite narodne noše — moške in ženske — dijakstvo, katoliško učiteljsvo, Orli (nad 2000 v kroju). Za Orli so korakala društva in dekanije iz lavantinske škofije, nato kolesarji, lurski in jeruzalemski romarji, ljubljanski obč. svetovalci, Orlice (nad 2000). Ogromno je bilo število udeležencev iz ljubljanske škofije, a na koncu Marijine družbe.

Godbe so bile razdeljene med sprevod. Med korakanjem so se vrstile cerkvene in narodne pesmi ter godba. Vsa slavnost na ljubljanskih ulicah je bila nekaj pristranskega. Z okenj so metali gledalci cvetlice in šopke. Veselega vzdušja, živjivo klicev, ni bilo ne konca ne kraja. Vse se je radovalo. Samo v treh ljubljanskih hišah so škripali z zobmi. V tiskarnah, kjer se pišeta in tiskata «Jutro» in «Narod», niso razobesili zastav. In tam, kjer se zbirata «Sokol» in «Orjuna», so si grizli brezverski poglavarji ustnice od gole jeze in sovraštva. Vse drugo pa se je radovalo.

Kralj gleda sprevod.

Sam kralj Aleksander je v spremstvu princa Arzana, ministra dr. Jankovića, in predsednika državnega zbora Ljube Jovanovića in dr. Korošca opazoval spre-

vod raz balkona sodne palače. Ves čas, kar se je vil sprevod mimo kralja, je narod vladarja veselo in živahno pozdravljaj. Kralj in njegovo spremstvo se ni moglo načuditi veličastni organizaciji ter moči katoliških Slovencev ter redu in disciplini naših vrst.

Kralj je radostno odzdravljaj. Orli so pred kraljem defilirali.

Na slavnostnem prostoru.

Okoli 10. ure so začele naše vrste polniti slavnostni prostor na Kongresnem trgu pred uršulinsko cerkvijo. Pred svetiščem je bil postavljen visoki oder z oltarjem. Na vsaki strani pa še dva manjša, lična odra za kralja in papeževega odposlanca, ter škofo. V ozadju pri cerkvi pa so bili zbrani pevci naše Pevske zveze, okoli 1300 po številu.

Celo uro je trajalo, predno se je trg napolnil. Ko so prihajali škofoje z papeževim odposlancem so zadoneli topovi, godbe so zaigrale, ljudske množice so vzklikale veselja.

In ko je dospel kralj s spremstvom, ni bilo vzklikanja in pozdravljanja ne konca ne kraja. Z visokega odra je vladar radosten opazoval stotisočero — pestro množico ter je odzdravljaj venomer na vse strani.

Sveta daritev.

Sveto mašo je služil papežev odposlanec Pellegrinetti. Orlovski trobentač je dal znamenje, ko se je pričela maša. Pevski zbor je pel tako mogočno in lepo, da so izjavljali visoki dostojanstveniki, da še takega petja niso slišali.

Posvetitev presv. Srcu Jezusovemu.

Svečan je bil trenutek, ko je stopil ljubljanski vladika dr. Jeglič po končani sv. daritvi na prostor pred oltarjem pred stotisočeri narod in mu glasno čital posvetitev — prisego presvetemu Srcu Jezusovemu. Ves narod — izobraženci in preprosto ljudstvo — je glasno ponavljaj prisego Zveličarju. Glasovi naroda so odmevali od zida do zida tje gori ob ljubljanski grad. Ganljivi so bili ti trenutki. Na to pa je ves narod skupno zapel pesem: «Povsod Boga» in nuncij je podelil vernikom papežev blagoslov. Pokleknilo je naše ljudstvo s kraljem vred

Ko se je odpeljal kralj in visoki gostje, se je začelo

manifestacijsko zborovanje.

Slavnostno zborovanje je otvoril s posebnim nogoovorom predsednik pripravljalnega odbora in naš stajerski rojak, vseučilišni profesor dr. Slavič, ki je predlagal predsednikom shoda bivšega slovenskega ministra in poslanca dr. Jankovića iz Mariboru. Dr. Jankovič je pozdravil vse visoke goste in množice, je podal znanostno izjavo papežu in vladarju ter prečital papeževo pismo. Za dr. Jankovičem sta govorila bivši predsednik Slovenije dr. Janko Brejc in mariborski dr. Leskovar, na kar je predsednik zaključil zborovanje in ljudske množice so se razšle.

Javna telovadba.

Popoldne v nedeljo se je vršila še javna telovadba Orlov in Orlic. Telovadbe se je udeležilo 2000 Orlov in 600 Orlic. Telovadišče je bilo polno ljudskih množic in visokih gostov, ki so posebno občudovali in odobravaloročno telovadbo. Po telovadbi so se vršile v nedeljo večer razne prireditve po gledaliških in drugih slavnostnih prostorih.

V nedeljo in torek

dne 27. in 28. t. m. pa so se vršila razna strokovna predavanja in sicer je bilo nad 30 zborovanj in na vsakem zborovanju je bila cela vrsta predavanj. Ako bi hoteli opisati vsaj površno vsa ta zborovanja, bi rabili cele knjige, a radi pomanjkanja prostora smo se morali omejiti samo na par vrst.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Vladi raste hrvatsko vprašanje čez glavo. Demokratski listi sicer na dolgo in široko pišejo, da tega vprašanja sploh ni, da ga v svetu nihče ne pozna in da je zlasti Radič povsod po Londonu naletel na popolno brezbriznost in odklonitev. Temu pa ne bo tako, ker se vlada toliko trudi, da bi ustvarila novo hrvatsko stranko ter našla koga, ki bi Hrvate odvrnil od Radiča ter obrnil proti Beogradu. Ta stranka bi lahko bila tudi malo in pohlevno avtonomistična, dobila bi par ministrskih mest, samo odvrniti bi morala hrvatsko ljudstvo od načel, ki so se okremenila dosedaj v ogorčenju in boju proti izkoriščanju in nadvladi Beograda. Za tako novo stranko dosedaj ni nobenih izglede. Vladi se je ponudilo par advokatov, ki so predložili najprej svoje visoke osebne zahteve, a pri vladi v Beogradu ni nihče tako srep, da ne bi videl, da ti ljudje nikogar ne zastopajo in da jih vodi samo sebičnost in dobičakarjeljnost. Čudno in vse obsodbe vredno je samo to, da je vlada dalmatinskega in sedaj tudi v Mariboru naseljenega advokata dr. Smoldako imenovala za poslanika v Vatikanu. Ta je bil že v vseh mogocih strankah in povsod tako neodkritosrečno, kakor sedaj igra radikala, gotovo in pristno je pa pri njem samo to, da ljuto sovraži katoliško cerkev, kar je kazal tudi pod Avstrijo, in da vlada ni mogla najti nepripravnejšega človeka za poslaniško mesto pri sveti Stolici.

Vladi, ki lovi razne hrvatske politike za «novo stranko», so odlični hrvatski možje že ob raznih prilikah po-

vedali, da ni poštenega Hrvata, ki bi pokretu lastnega naroda streljal v hrbet, pa če se z Radičem tudi popolnoma ne strinja. Radič ima hrvatsko večino in vsi Hrvati so vedno tam, kjer je večina, nekdanje bil del Hrvatov v Beogradu, Srbi so pa na vse predloge rekli: prepozno, danes morajo pa Hrvati reči: prepozno. — Radič je v Londonu in če demokratski listi še toliko pišejo, da ga nihče ne posluša, upajo Hrvati vendar trdno na uspeh svoje akcije ter prinašajo po angleških listih tudi dokaze, da demokratske trditve niso resnične.

Vlada je zelo previdna in pošilja v Hrvatsko samo svoje ljudi, ki pazljivo poslušajo in nadzirajo mišljenje naroda, ne dopuščajo pa nobenih naklepov, ki bi ogorčenje še pomnožili. Če ne bodo demokratski huj-skači imeli zaželenih uspehov svoje zločinske politike, je precej upanja, da se bodo vprašanja Srbov, Hrvatov in Slovencev v državi pravilno in sporazumno rešila.

Po Bosni vlada še vedno ne zna ali pa noče nastopiti na eni strani proti orjunaškemu, na drugi pa proti srbsko fašistovskemu nasilju. Nedavno je bila vržena bomba proti predsedniku Jugoslovanske muslimanske organizacije dr. Spahu sredi Sarajeva, ki je pa po sreči zgrešila svoj cilj. Napadalcji so bili gotovo orjunci, ki že dolgo pretijo ter ogrožajo muslimanske zastopnike.

Vlada zanika vse vesti o popustljivosti napram Italiji v reškem vprašanju ter zatrjuje, da se je v svojem odgovoru na italijansko spomenico še posebej sklicevala na pravice, ki jih daje mirovna pogodba in na pripadnost Baroša in Delte naši državi.

V nedeljo se je začel v Čurugu pri Novem Sadu kongres zemljoradnikov, na katerega so povabljeni tudi delegati iz drugih dežel.

V Novem Sadu pa praznuje zveza nemških kulturnih organizacij (Kulturverband) 200 letnico naselitve Nemcev v Vojvodini in Banatu.

UMOR BOLG. ZEMLJORADNIŠKEGA VODITELJA DASKALOVA.

V nedeljo, ob 11. uri popoldne je sredi Prage na ulici neki bolgarski dijak ustrelil bivšega bolgarskega ministra, poslanika zemljoradniškega voditelja dr. Rajko Daskalova. Pokojni je bil prijatelj in politični so-bojevnik umorjenega Stambolijskega. Daskalov je bil še bolj odločen in je hotel že septembra leta 1918 pregnati carja Borisa in proglasiti bolgarsko kmetsko republiko. Stambolijski je bil preveč popustljiv, Borisa je pustil na prestolu in tako je prišlo, da sta postala oba odlična voditelja bolgarskih metov zrtvi nasilne bolgarske gospode. Stambolijskega so zverinsko umorili, Daskalova je pa zahrbtno ustrelil podkupljenec nove bolgarske vlade, ki se ni čutila varno, dokler živi njen tako odločen in sposoben nasprotnik. Pokojni Daskalov je celi Evropi slikal krivice, ki dela gosposka vlada bolgarskemu delovnem ljudstvu, in namenjen je bil baš na kongres srbskih zemljoradnikov, ko so ga zadele morilčeve kroglice. Morilca je češka policija prijela in sedaj se še baha s svojim zločinom.

NOVA NEMSKA VLADA

in zlasti izjave novega kancelarja vzbujajo nade, da bo poravnani spor med Francijo in Nemčijo, zlasti če bo Francija omilila svoj režim v Poruhru. Francoska vlada je tudi naročila svojim poslanikom, naj drugim vladam objavijo, da Francija ne bo nasprotovala sprejemu Nemčije v Društvo narodov.

V GRČIJI

je strašen nered in brez zakonje. Delavstvo se po mestih bori za svoj obstanek in štrajka, vasi so pod oblastjo raznih razbojniških tolpe, monarhisti in republikanci v upravi in vojski bijejo sicer še nekrvave boje za oblast, a vsak čas lahko izbruhne državljanska vojna.

ZAVEZNIŠKE ČETE ZAPUŠČAJO TURČIJO.

Kakor poročajo listi, so bili, brz ko je velika narodna skupščina v Angori sprejela mirovno pogodbo, storjeni ukrepi za izpraznitev turškega ozemlja. Trije transporti čet bodo zapustili Carigrad, angleški težki topovi pa se vkrcajo. Tudi francoske čete, ki so držale linijo Marice, so dospеле v Carigrad ter se vkrcale za pot v domovino.

Naši poslanci med ljudstvom.

Shodi naših poslancev. Dne 2. septembra: 1. Sv. Križ pri Ljutomeru v Slomškovi dvorani (po pozni sv. maši — posl. dr. Hohnjec). 2. Slov. Bistrica po pozni sv. maši in Sv. Venčesl. popoldne; na obeh shodih govori poslanec Falež. 3. Mežica pri Prevaljah popoldne — posl. Kugovnik. Dne 9. septembra: 1. Ormož po rani sv. maši v društveni dvorani — posl. Bedjanič. 2. Makole po rani sv. maši in Studenice pri Poljčanah po večernicah — na obeh shodih govori posl. Falež. 3. Jurklošter po sv. maši — posl. Kugovnik.

Shodi poslanca Franjo Žebota v mesecu septembru. Na praznik dne 8. septembra po sv. maši pri Sv. Križu nad Mariborom, v nedeljo, dne 9. septembra po sv. maši pri Sv. Juriju ob Pesnici, isti dan popoldne pa bo gospodarsko zborovanje pri Gornji Sv. Kungoti.

Dne 15. t. m. je imel poslanec Falež dobro obiskan shod na Gornji Polskavi, kjer je poročal ob splošnem zanimanju in pazljivosti v skoraj poldrugo uro trajajočem govoru o delovanju Jugoslovanskega kluba v parlamentu in orisal težkoče, s katerimi se ima Jugoslov. klub boriti. Zborovalci so izrekli zahvalo in zaupanje poslancem SLS ter izrazili željo, da poslanci vztrajajo na tej poti, dokler ne dosežejo avtonomije. Navzročjo so z ogorčenjem protestirali proti krivičnemu in neenakomernemu povišanju davkov, tlaki in neznosnim breme-

nom, katera nalaga zlasti kmetškemu stanu nov vojaški zakon.

Shodi v marenberškem okraju. Dne 2. septembra po maši v Kaplji, dne 8. septembra po maši pri Sv. Primožu na Pohorju in Mariji Kamen pri Vuženici po maši. Dne 9. septembra na Remšniku po maši. Na vseh shodih poročal poslanec Pušenjak.

Zborovanje zaupnikov v Marenbergu. Dne 23. t. m. se je vršil shod zaupnikov v Marenbergu, na katerem je poročal poslanec Vlado Pušenjak o političnem položaju in o taktiki Jugoslov. kluba. Po poročilu se je vnela živahna debata in soglasno odobrila dosedanja taktika Jugoslov. kluba. Ustanovila se je okrajna Kmetška zveza (načelnik Simon Ternek, župan v Marenbergu), tajnik dr. Mörtl, dekan v Marenbergu), določili shodi v okraju, razpravljalo o Radičevi politiki, vodoparnem zakonu, davčni in carinski politiki, nameščenju učnih moči na šolah ob meji, pretirano visoki dohodnini v občini Kapla itd. Zborovanja so se udeležili najuglednejši pristaši iz celega okraja. Izrazila se je želja, da se bodoče okrajno zborovanje vrši v Vuženici.

Smartin ob Paki. V nedeljo, dne 26. t. m., se je pri nas vršilo lepo uspelo zborovanje SKZ, kar je tem bolj veselo, če se pomisli, da so zborovanja od l. 1909 naprej, katera je prirejala pri nas krščanska stranka, bila vedno zelo burna. Preokret je posledica vztrajnega dela organizacije in služi v pouk celi župniji. Na zborovanju je poročal poslanec Vlado Pušenjak o političnem položaju in bodril k vztrajnosti v borbi za avtonomijo. Po zborovanju se je razpravljalo o naših poštnih razmerah, o raznih pritožbah splavarjev, o obrtnu vprašanju itd. in je dajal poslanec zadovoljiva pojasnila. Udeležba je bila lepa, bila bi še lepša, ako bi vsled deževja narasla Dreta ne klicala naše vrle splavarje na flose.

Okrajna seja odbornikov in zaupnikov SLS gornjegrajskega okraja se je vršila dne 20. t. m. v Rečici ob Savinji v gostilni Čujež. Sejo je otvoril gospod župan Blekač, ter podelil besedo gospodu poslancu Pušenjaku, ki je v daljšem govoru orisal boj in delo poslancev Jugoslovanskega kluba v parlamentu ter razložil nekatere najnujnejše postave. Po debati in pojasnilu raznih vprašanj je zbor izrekel zaupnico našim poslancem.

V Šmarju pri Jelšah se je vršil v nedeljo, dne 19. t. m., kljub slabemu vremenu lepo obiskan shod SKZ. Obširna dvorana Gradove gostilne je bila od začetka do konca polna zavednih naših mož. Na shodu je poročal narodni poslanec g. Jakob Vrečko o borbi naših poslancev za avtonomijo Slovenije in o tem, kako so se naši poslanci neumorno prizadevali odbiti vladnim zakonskim predlogom vsaj najhujše osti. Da pri tem niso vedno uspeli, je temu kriva brezobzirna velesrbska večina in Radičeva abstinenca. Poslančevu poročilo je naredilo na vse zborovalce najboljši utis in jih napolnil z novo odločnostjo. Tajnik V. Munda je ožigosal najpoprej krivice, ki so jih velesrbijanci zagrešili zadnje mesce nad Slovenci in ostro bičal ostudno izdajalsko obnašanje velike večine naše svobodomiselnice inteligence v boju za našo samostojnost. Nato pa je očrtal vse momente, na katere se je treba ozirati pri določitvi nadaljnih taktike poslancev Jugoslov. kluba. Soglasno in z živahnim odobravanjem so se zborovalci izrekli za nadaljno neizprosno borbo zoper centralizem v parlamentu in izven njega. Navdušeno sprejeta je bila ob sklepu shoda sledeča resolucija: Zahvaljujem se poslancem Jugoslov. kluba za neustrašeno zastopanje naših slovenskih zahtev in jim izrekamo neomejeno zaupanje. Ponavljamo zahtevo po zakonodajni in finančni avtonomiji Slovenije in slovesno izjavljamo, da od te svoje zahteve ne bomo nikdar odnehali. Protestiramo še enkrat odločno zoper vse balkanske postave, ki jih je zadnje štiri mesce skovala srbska radikalna gospoda proti volji naših poslancev, odklanjamo posebno kuluk. Obljubljamo, da hočemo zvesto vztrajati ob strani naših poslancev in pozivamo vse Slovence: Ostanite složni in edini!

Naše prireditve.

Kat. izobraževalno društvo v Lajtesbergu priredi dne 2. septembra izlet na Košake. Ob 2. uri popoldne bo pri kapeli g. Murausa kratek nagovor s petimi litinjami. Nato kratka zabava, pri kateri sodeluje pevski in tamburaški zbor Kat. omladine. — obilni udeležbi vabi odbor.

Srebrni jubilej v Ptujju. Letos bo minulo 25 let, odkar se je ustanovila v minoritski župniji sv. Petra in Pavla v Ptujju Marijina družba. Od leta 1898 dalje je zbirala Brezmadežna v svojem vrtu cvet mladenk te fare, ter jim bila celi čas skrbna mati in zaščitnica. Zato pa hočejo vrle mladenke srebrni jubilej primerno praznovati in to najprej s tridnevnimi duhovnimi vajami; dne 8. septembra na praznik Marijinega rojstva pa bo predpoldan cerkvena slavnost, popoldne pa slavnostna akademija. Vse okoliške Marijine družbe in prijatelji marijanske organizacije so prisrčno vabljeni, da se udeležijo proslave tega pomenljivega jubileja.

Orlovski nastop pri Mali Nedelji. Na angeljsko nedeljo dne 2. septembra t. l. priredi Ljutomersko orlovsko okrožje javen nastop pri Mali Nedelji, ki obhaja ravno to nedeljo tudi cerkveno žegnanje. Slavnost se začne predpoldne ob 9. uri z procesijo, pridigo in slovesno sv. mašo na prostem. Popoldan, po večernicah pa bo javna telovadba naših Orlov. Prijatelji katoliške mladine, udeležite se te prireditve.

Prireditev Dekliške zveze pri Sv. Jerneju v Ločah. Dekliška zveza priredi prihodnjo nedeljo, dne 2. sep-

javno telovadbo. Vsi prijatelji Orlov iskreno pozdravljeni. Posebno vabimo sosedne odseke in društva, da se naše prireditve v večjem številu udeležijo. Bog živi.

Mladinski tabor pri Veliki Nedelji. Na praznik Marijin se je vršil pri nas lep mladinski tabor, katerega so se udeležile naše mladinske organizacije (Marijine družbe, Mladeniške in Dekliške zveze, Orli in Orlice) iz cele naše dekanije. Po slovesni sv. maši in lepi pridigi veleč. gospoda Horvat se je vršilo zunaj cerkve zborovanje (pod predsedstvom g. Zemljič), na katerem so govorili le priprosti fantje in dekleta, člani in članice dekanijskih organizacij. Slišali smo marsikaj lepega in zanimivega: o potrebi dela v javnosti, o časopisju in petju. S tako vztrajno, delavno in izobraženo mladino človek pač mora imeti veselje. Takih mladinskih taborov si želimo v bodoče več. Bog živi!

Orlovski nastop v Sentjurju ob juž. žel., ki ga je priredilo dne 12. avgusta celjsko orlovsko okrožje, je krasno uspel. K uspehu je mnogo pripomogla požrtvovalnost domačinov, ki so šli v vsakem oziru pripravljalnemu odboru na roko. Zlasti gre hvala gospem in gospodičnam, ki so pomagale na dan prireditve v šotarih, vrlim Marijinim družbenicam, ki so pletle venice, ter delavnim in pridnim Orlicam iz St. Jurja.

Tedenske novice.

Kralj Aleksander v Mariboru. Za današnji dan je bil napovedan obisk kralja Aleksandra na industrijsko-obrtni izložbi v Mariboru. Maribor se je odel v praznično obleko. Do malega vse hiše so bile v zastavah. Vse se je pripravljalo, da častno pozdravi vladarja. Kraljev avto je privozil na lice mesta nekaj minut po 2. uri popoldne. Pred vhomom je čakala v obširnem špaltrju ogromna množica ljudstva. Pred vhomom v razstavo je pričakoval kralja župan Viktor Grčar in zastopniki oblasti. Župan je kralja pozdravil v daljšem nagovoru. Kralj se je prijazno zahvalil za pozdrav in je želel spoznati člane obč. zastopa in zastopnike oblasti. Govoril je z županom, nato pa s člani obč. zastopa Lorberjem, Veronekom in narodnim poslancem Žebotom. Pri vhomu je pozdravil kralja predsednik razstavnega odbora g. Križnič. Nato se je kralj v spremstvu članov razstavnega odbora, zastopnikov častništva, okraj. glavarja Lajnsiča, nam. velikega župana dr. Pfeiferja, poslanca Žebota in drugih zastopnikov ogledal celo razstavo. Na dvorišču Götzove pivovarne se je dal kralj s spremstvom po fotografu «Makartu» slikati. Razstavo je kralj podrobno razkazoval g. Džamonja. Povdariti moramo, da se je kralj posebno zanimal za izložbe domačinov-Slovencev. Z našim umetnikom-kiparjem g. Ivanom Sojčem, g. profesorjem Grajcem in zastopnikom «Kristala» g. Stucinom se je delj časa razgovarjal. Izražal je svoje veselje, da je slovenska obrt, industrija in umetnost tako vzorno napredovala v zadnjih letih. Razgledovanje razstave je trajalo nad 2 uri. Nato je kralj odšel v razstavno kavarno na okrepčilo. Nekaj minut po 5. uri se je z avtomobilom odpeljal čez Celje—Ljubljano na Bled. Kralja je spremljal princ Arzen in pobočnik kapetan vitez Pogačnik. Ljudstvo je kralja tudi pri odhodu viharno pozdravljalo. Kralj si je vzel za spomin iz Maribora nekatere spomine iz razstave. Aleksander je bil tokrat drugič v Mariboru.

Mariborske novice. Obrtna razstava v Mariboru je zaključena. Liberalci pravijo, da je bila dobro obiskana, a mi smo mnenja, da bo zopet velika zguba. Razstavo je obiskal tudi kralj in sicer v torek. Za kraljev obisk so Mariborčani razobesili zastave. V Mariboru pa je odprt že nekaj dni tudi veliki cirkus, kakor ga še ni videl Maribor pod Jugoslavijo. Obiskovalci zelo hvalijo prireditve v cirkusu, ki ima veliko konj in zverine vseh vrst. Cirkus je pri vsaki prireditvi nabito poln nemških in slovenskih radovednežev. Te dni so zaprli na Pobrežju pri Mariboru tamošnjega grobokopa in njegovo ženo. Grobokop je bil nameščen na mestnem pokopališču in je obdolžen, da je slačil mrlice v jamah ter grobnicah in to obleko in razne dragocenosti potem rabil za se, pa to robo tudi prodajal. O ravnokar omenjeni oskrumbi mrličev se govori vse mogoče po mestu in ljudje so zelo ogorčeni. Kako se bo cela zadeva razvzvala pred sodiščem, še bomo poročali. Okrožno sodišče je razpisalo razpravo radi napada na Cirilovo tiskarno, katerega so napravili mariborski orjunci pred dobrimi sedmimi mesci. Razprava se bo vršila dne 14. in 15. septembra in sicer najbrž cela dva dni, ker je 19 obtožencev in bogzna koliko prič zaslišanih in zagovarjal pa bo menda vsacega posameznega orjunca kak demokratiški advokat.

Starši in dijaki, ki stanujete v Mariboru in okolici, pozor! Ker bo v začetku šolskega leta pri nakupovanju šolskih knjig in potrebščin v prodajalni gotovo zopet velik naval, zato uljudno prosimo, da se tisti, ki stanujete v mestu ali v okolici, že pred začetkom šolskega leta nakupijo vse potrebno, da jim ne bo treba po celo uro čakati in se drenjati v trgovini. — Tiskarna sv. Cirila.

Ravnateljstvo zasebnega ženskega učiteljišča šolskih sester v Mariboru sporoča vsem učenkam in gojenkam zavoda, da se naj vrnejo dne 11. septembra. Ponavljalni in sprejemni izpiti so pa že 7. septembra.

Državno moško učiteljišče v Mariboru. Dne 6. septembra se vrši vpisovanje tujih gojencev v II. in III. letnik; v IV. letnik se ne sprejemajo novi gojenci. Dne 7. 9. so ponavljalni in naknadni izpiti, dne 8. je vpisovanje v I. letnik, 11. pa vpisovanje vadničarjev in bivših gojencev. Podrobni podatki na črni deski zavoda.

tuanto združili s srbijanskimi zemljoradniki. Ta zakon med samostojnimi in zemljoradniki pa ni trpel dolgo. Samostojni so hoteli za vsako ceno k vladnim jasnom, zemljoradniki pa so vztrajali v opoziciji. Lepega dne spoznali zemljoradniki samostojne iz skupnega kluba in samostojni so stopili takoj v vlado. Začel se je na to med samostojnimi in zemljoradniki zelo oster boj in zemljoradniki so očitali samostojnim koritarjem vse mogoče umazanosti, katere so samostojne izdajice vtaknile mirno v žep. Pri zadnjih volitvah so dobili samostojni tako po svoji izdajalski grbi, da so si oteli komaj enega poslanca — Pucelja, ki je dosedaj sameval po Beogradu in nikdo ga ni hotel sprejeti v svoj klub. Zadnje dni avgusta je imela srbska zemljoradniška stranka zopet svoj kongres v Čurugi blizu Novega Sada. Na ta kongres so se vrnili samostojni in preprosili zemljoradnike, da bodo ti sprejeli upokojenega g. Pucelja v svoj klub, da se ne bo klatil okrog po parlamentu kot takozvani politični divjak. Ostanek slovenskih samostojnih bo sprejel program srbske zemljoradniške stranke in poslanec Pucelj bo vstopil v klub zemljoradnikov. Slovenski samostojneži bodo poslali v glavni odbor srbske zemljoradniške stranke svoje zastopnike ali delegate. Od Slovencev so se najprej posrbili liberalci, se združili s srbijanskimi demokrati, sprejeli njihov program in so še danes po srbijansko zagrizeni centralisti. Kar so storili očetje samostojnih, iste korake so ubrali za očeti tudi njihovi sinovi slabostojni. Od sedaj nimamo več na Slovenskem slovenske Samostojne, ampak srbsko zemljoradniško stranko. Treba pa tudi pibiti, da so zemljoradniki zagrizeni centralisti in so pomagali vsaki vladi, ako je šlo za kak udarec proti Slovincem in Hrvatom. S tem, da so se samostojni zopet oženili s Srbijanci, so na novo potrdili, da so za vse zlo, katero razliva po naši državi in ki izvira iz nesrečnega centralizma. Ako in mesar Pucelj so torej postali srbijanski zemljoradnik. Častitamo. Slovenski kmet si bo dobro zapomnil, da samostojni niso samo izdali Slovenije, ampak so se tudi politično popolnoma posrbili.

Ob lepem vremenu se je v nedeljo, dne 19. t. m. na posestvu gornjega Namestnika na Vurmatu župnija Sv. Duh na Ostrem vrhu blagoslovil nov križ. Verno ljudstvo rado poseča take slavnosti ter daje duška svojem naravnemu veselju. Tako se je tudi tukaj zbrala lepa množica sosedov, sorodnikov in prijateljev. S križem si je postavila vzgledna Namestnikova družina lep spomin in znak svoje vernosti. Pri pogostitvi se je nabralo za Dijaško večerjo v Mariboru 140 D. Postavitvev znamenja neskončno usmiljenemu in dobrotljivemu Bogu je rodila v dobrih sreih usmiljenje in dobrotljivost devnih dijakov.

Meščanska šola pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Vpisovanje se vrši še 11. septembra od 9.—12. ure. Dne 12. septembra je sv. maša in 13. prvi šolski dan. Pripomni se, da se po zaključenem vpisovanju ne bo sprejelo nikogar več. — Ravnateljstvo.

Grozna nesreča pri Slov. Bistrici. Dne 26. t. m. se je zgodila pri gostilničarju Ferdinandu Verniku v Kovačji vasi pri Slov. Bistrici grozna nesreča, pri kateri je bil samo slučaj, da ni bilo smrtnih žrtev. Domači igralci iz Šmartna na Pohorju so namreč priredili pri gostilničarju Verniku igro «Veriga». Prostor za gledalce je bil samo začasno napravljen iz lesa na podaljšani verandi, tik gostilne. Ko se je predstava končala, so se gledalci s hruščem dvignili, hoteli oditi iz verande v gostilniške prostore. V tem trenutku pa so se strli stebri, ki so podpirali s ceste oder za gledalce. Z groznim tresčem se je oder podrl in gledalci so padli z odrom vred kake 4 metre globoko na cesto med tamkaj ležeče trame in deske. Pri padcu si je strla 34 let stara Josipina Sober iz Ptuja, ki je prišla na obisk k trgovcu Maškovi, obe nogi. Nogo si je zlomila tudi Marija Košec od Sv. Jožefa pri Slov. Bistrici. Več ali manj poskodovanih je okrog 40 oseb. Nesreče je krivo to, da so vporabili za podporo odra trhle stebre, ki niso mogli vzdržati takega pritiska ter so se zlomili in povzročili tako hudo nesrečo.

Cerkvena slovesnost na Remšniku. Kmalu ni bilo pri popoldanski službi božji pri Sv. Juriju na Remšniku toliko ljudi, kakor preteklo nedeljo, dne 26. avgusta. Po večernicah je dobil remšniški stolp, katerega streha se od 8. avgusta sem po kleparskem mojstru iz Mute g. J. Gričniku popravlja, zopet svoje pozlačeno jabelko in križ. Po primernem nagovoru na številne navzoče sta bila jabelka in križ blagoslovljena in kmalu na zgoranjem odru zvonika. Preden pa sta oba predmeta bila na svojem mestu in strelovodna žica med križem in jabelkom pritrjena, je še trajalo vratolomno delo na višini okoli tri četrti ure, ko sta mojster Gričnik in njegov prvi pomagač Mirko, ki je še posebno s svojo nevstrašenostjo in drznostjo gledalcem živce pretresel, svoje delo srečno in brez vsake nezdge končala. In ta prizor, katerega so imeli Remšničani pri svoji cerkvi zadnjikrat pred 59 letmi (leta 1864), je privedel obilno občinstva v cerkev na pozorišče. — Drugi dan sta padla zgornja dva odra in dne 10. septembra bode pokrivanje stolpove strehe končano in Remšničani bodo s ponosom gledali na svoj po konkurenčnem odboru novo kriti zvonik.

Novice od Sv. Antona v Slov. gor. Nesreča s smrtnim izidom. Štirje vozniki iz Čagone so peljali na Rokozdol eden ni hotel zavirati. Njegova vprega se zaletel v prednji voz; povozi voznika Antona Peklar, uglednega kmeta in še eno žensko. Peklar je že izdihnil na svojem domu; poškodbe žene niso smrtne. Nepreviden voznik se bo moral zagovarjati pred sodiščem. — Za nedeljo dne 9. septembra pripravljala bralno društvo pri Sv. Antonu

Državna realna gimnazija v Ptuj. Šolsko leto 1923-24 se prične dne 11. septembra 1923. Sprejmeni izpit v I. razred se vrši 10. septembra od 9.—11. ure, pri glasi za ta izpit se sprejemajo isti dan od 9. do 10. ure ali tudi prej. Razredni izpiti dobo dne 8. do 10. septembra. Dosedanji in novi dijaki se imajo prijaviti za vpis dne 11. septembra od 10. do 11. ure.

Smrt uglednega moža. V nedeljo, dne 19. t. m. je bil pokopan pri Sv. Ani v Slov. gor. obč. prikljubeni posestnik na Ščavnici Franc Žizek. Rajni si je pridobil velike zasluge za svojo občino, v kateri je bil občinski odbornik in večletni tajnik, predsednik in soustanovitelj bralnega društva, vrl zadržnik in tajnik posojilnice. Bil je globokoveren in vseskozi zavednega političnega mišljenja, kar se je izkazalo zlasti pri volitvah, ko je mnogo koristil naši stvari. Njegova zasluga je bila, da občina ni prišla v roke političnim nasprotnikom. Bolehal je že dalje časa na zavratni bolezn — jetiki, umrl je, star še le 53 let. Naj v miru počiva.

Novi zvonovi v Žičah. V nedeljo, dne 19. avgusta je bila v Žičah izredna slovesnost. Dobili smo dva nova krasna bronasta zvonova. Blagoslovil jih je gospod provizor Pavel Vesenski, ki je imel tudi cerkveni govor in slovesno sv. mašo. Veličasten je bil spored iz Draževasi, na čelu Orii-konjeniki. Posebno so se postavili naši fantje s svojimi, do 30 m visokimi mlaji. Slovesnosti je prisostvovalo poleg ogromnega števila ljudstva 6 duhovnikov in 4 bogoslovci. Žičani trdijo, da še ne pomnijo takih slovesnosti. Bog povrni vsem!

Novi zvon pri Mariji Nazaret v Savinjski dolini. Pred dvema leti smo dobili tri lepe bronaste zvonove iz ljubljanske livarne, ki smo jih obesili v prvi zvonik; toda drugi zvonik naše Marijine cerkve je ostal prazen. Te dni pa smo potegnili vanj kralja — četrti največji zvon, ki bo kraljeval sam v visokih linah. Slavnost je bila lepa. V soboto smo zvon pripeljali iz kolodvora. Skoro cela fara mu je šla nasproti do Mozirja, kjer je bil sredi trga slovesen sprejem. Osem Orlov je bilo na konjih, šmihelska godba je zasvirala pozdrav, domači nazarski pevski zbor je zapel par pesmic. Pozdravni govor sredi trga je govoril nazarski župnik p. Kerubini. Govoril je tudi cerkveni ključar g. Maks Turnšek — on je največ pomagal in žrtvoval za veliki zvon in ta dan se mu je izpolnila najlepša želja. Doma so zvon s pritrkovanjem med gromenjem topičev sprejeli prvi trije tovariši. Cerkev in ves hribček je bil okusno okrašen. — Drugi dan ob desetih je bilo slovesno blagoslovljenje novega zvona. Cerkveni obred je izvršil ob asistenci sosednih č. gg. župnikov in samostanske družine mil. g. stolni prošt dr. Martin Matek, ki je tudi z lepo besedo opisal v svoji pridigi pomen zvonov. Pridiga je bila zunanaj cerkve na nalašč za to pripravljene prižnici. Ljudstva se je zbralo okoli 5000 na prijaznem hribčku. Ob 4. uri popoldne se je zvon že oglašil. Doni zelo mogočno in poje glas C, tehtal pa 2237 kg. — Vsem, ki so količkaj pripomogli do tako veličastnega in ubranega zvonjenja, najtoplejša zahvala.

Liberalce nima srca za kmeta. Iz Slovenjgradca se nam poroča: Pred kakimi 15 leti je privdral v naš kraj precej praznih rok trgovec Josip Druškovič, ki je s sladkimi besedami vabil naše krščansko ljudstvo v svojo trgovino. Ko si je z denarjem krščanskih kmetov napolnil žep, je postal strasten liberalce-demokrat, pustil trgovino in se vrgel na trgovino z lesom, senom, grunti itd. Ker je kmetske pridelke slabo plačeval, pa drago prodajal, se mu je kopičilo premoženje od dne do dne. Kakor vsak liberalce, tudi on nima srca za kmeta, katerega pač izkorišča, a bi ga najraje uničil. Mesto hvaležnosti kmetskemu stanu, kaže po vzorcu grofa Thurna stremljenje pokupiti kmetske grunte in iste spremeniti v gozde, kar že dela v župniji Razbor. Da ne pride pod agrarno reformo, prepíše vsak grunt na drugega otroka, a gg. uradniki na okrajnem glavarstvu — gozdar in ekonom — ki baje trobijo v demokratsko-samostojni rog in so debeli prijatelji Druškoviča, te nepostavnosti mirno trpe, kakor tudi njegovo postopanje glede lastnega lova. Ako so gg. uradniki sluge kapitalizma in trpe «grofovske» manire Druškoviča v škodo ljudstva, se bo ukrenilo, da bodo lahko tako delo nadaljevali v Macedoniji ali Črnigori, pri nas upamo, da bo g. okrajni glavar vse storil, da prenehajo nepostavnosti s pomočjo od nas plačanih uradnikov.

Posvetitev novega oltarja in novih zvonov. — Dne 8. septembra se vrši v Bočni posvečenje velikega oltarja, cerkve in bronastih zvonov.

Težka avtomobilska nesreča. Na ovinku, oddaljenem kake 3 kilometre od Rogoške Slatine, se je pripetila v nedeljo popoldan strašna avtomobilska nesreča, ki je zahtevala eno smrtno žrtev, več oseb pa je bilo ranjenih. Na Slatini se je nahajal na letovišču tovarnar iz Pančeva v Banatu, Salomon Abraham. V nedeljo je hotel napraviti izlet v avtomobilu v Radeče, da si ogleda tamošnjo tovarno usnja, katere delničar je tudi on. Izleta so se poleg njega udeležili njegova žena, njegova sestra in njen mož. Šofer je zelo hitro vozil, pa radi tega ni dosti zgodaj opazil ostrega ovinka, ki ga dela cesta, ter je vozil z isto brzino, ne da bi zavrl. V sled velike brzine ni mogel na ovinku avtomobila dosti hitro okreniti, pa se je isti zaletel preko ceste v jarek, kjer se je preuknčil in pod seboj pokopal nesrečne žrtve. Na kraj nesreče je prihitalo takoj precej ljudi, ki pa ponesrečencem niso mogli takoj pomagati, ker niso zamogli dvigniti težkega avtomobila. Šele ko se je nabralo na kraju nesreče okrog 200 ljudi, deloma domačinov, deloma letovičarjev, se je posrečilo avto dvigniti. Ljudem se je nudil grozen prizor. Tovarnarjeva soproga je ležala mrtva, popolnoma zmečkana od težkega avtomobila. Tovarnar Abraham in njegova sestra sta pa le-

manjše praske. Ponesrečencem je nudil prvo pomoč g. zdravnik dr. Treo. Na lice mesta je prišel tudi orožniški narednik Muršec, ki je takoj aretiral šoferja vsled nepazljivosti voznje ter ga oddal sodišču.

Novi zvon pri Sv. Jederti nad Laškimi. Tudi tu smo dobili nov zvon. 722 kg iz Strojnih tovarn v Ljubljani. Dne 19. avgusta ga je blagoslovil laški dekan g. dr. Fr. Krulje. Kumovala sta brezno-hudojamski rudniški ravnatelj g. Adolf Vidra in njegova soproga, gospa Filomena. Ljudstva od blizu in daleč se je kar trlo. Sodelovala je hrastniška rudarska godba. Cerkev in okolica je bila vsa v zelenju in cvetju. Slavoloki s pomembnimi napisi so pričali, kako je zvonov glas človeškemu srcu prirastel.

Ta pa bo postal večkratni milijonar. Iz Nove Gradiske javljajo, da so tamkaj našli pri neznanem Turčinu Haki begu stare gosli. Glede teh gosel so dognali strokovnjaki, da jih je napravil znameniti italijanski goslograditelj Stradivari, ki je živel pred dobrimi 200 leti. Bil je eden najboljših goslograditeljev, njegovih gosel je malo še na svetu in te ki še so, imajo milijonsko vrednost. Take dragocene Stradivarijeve gosli so torej našli pri Haki begu v Novi Gradiski. Bogzna, koliko let so že te gosli visele na klinu nad pečjo, vse zakajene in nikdo se ni zmenil za nje. Sedaj pa, ko so jih odkrili, roma vse k temu Turčinu, ki je kar čez noč postal slavna oseba. Štiri dni zatem, ko so bile najdene te gosli, se je podal ta srečni Turčin v Banjaluko k svojim prijateljem na obisk. Ko so ljudje izvedeli, da se muči v mestu ta srečni posestnik znamenitih gosli, ga je hotel vsak videti in naval množic na tega Turčina je bil tako velik, da se je Haki beg komaj obrnil radovednežev. Turčina je že obiskal neki italijanski agent in mu ponudil za gosli 100.000 dolarjev, a jih Turčin ni dal, ker upa, da bo izkupil za nje še veliko več. Kaki begovo hišo oblegajo cele trume raznih agentov iz Beograda, ki mu ponujajo za gosli milijonske svote, a on jih še ne proda. Srečen Turčin, ki bo prišel tako nenadoma, brez truda in dela, potom že pozabljenih in zakajenih gosli do lepih milijonov. Nekateri ljudje pač imajo srečo.

Velika tatvina premoga na kolodvoru. Policija v Zagrebu vodi že par dni preiskavo proti nekaterim nastavljenecem državne železnice, ki so na zelo zvit način pri prevzemanju premoga iz trboveljskih rudnikov silno oškodovali državno železnico. To tatvino so izvršili nastavljenici v kurilnici državnih železnic v Zagrebu, neki Make, Majer in Sepetič, in to na ta način, da so vagon s premogom, ki so prišli iz Trbovelj za kurilnico, postavili na industrijske trole raznih zagrebskih tvrdk, ki so potem ta premog porabile same zase. Plačale so ga po zelo nizki ceni tem trem nastavljenecem. Take prevare je ta trojica delala že celo leto ter je sedaj ugotovljeno, da so prodali na ta način čez 700 vagonov premoga. Največ premoga je pokupila zagrebska tvornica papirja.

Podporočnik poveril 500.000 D. V Beogradu se je policiji posrečilo izslediti pobeglega tatu, podporočnika Luko Pervanova, ki je bil blagajnik garnizije v Tetovu v Južni Srbiji. Pervanov je pred par meseci pobegnil iz svoje garaže, z njim pa je šla tudi vsebina blagajne, vsega skupaj okrog 2.000.000 K. Celi čas je živel v Beogradu v imenitem hotelu, policija pa ga je zastonj iskala po državi. Zasedili so ga popolnoma slučajno. Predan je vojnim oblastem v Tetovu. Svoj zločin priznava, samo pravi, da je že ves denar zapravil.

Dar Kmetski zvezi. Na gostiji Čušovi—Peteršičevi v Dornovi se je nabralo za sklad Kmetske zveze 260 K. S tem darom sta obe družini, posebno pa novoporočenca dokazali, da so prijatelji Kmetske zveze. Novoporočenca sta tudi člana raznih kmetskih izobraževalnih društev. Vsem darovalcem, hvala lepa, drugi pa posnemajte.

Gospodarstvo.

Stanje vinogradov se ne izboljšuje, kakor so pričakovali in kakor bi bilo želeli našim vinogradnikom. Deževno, mrzlo in hladno vreme traja naprej in ogroža še tisto grozdje, kar ga je ostalo. Tudi iz Banata že prihajajo poročila, da pričakujejo za 40—50% slabšo bratvo, kakor lani. Zato skušajo vinski trgovci z lažnjivimi poročili o izvrštni bratvi in ogromnih množinah še neprodanega fanskega pridelka pritiskati na cene, dokler se ne napolnijo njihove kleti. Tudi iz naših vinorodnih bizeljskih krajev se lansirajo taka poročila, rekoče, da se dobiva pri nas vino po 14—16 K liter in da je vino po Hrvatskem celo po 8—10 K. Mogoče je, da se dobi za to ceno kaka kislja mešanica z vodo, boljša vina se vsekako ne dobijo pod 20 K, sortirano blago pa ne pod 24—28 K. Ako traja to neugodno vreme naprej, pa bodo vinske cene še poskočile. Toliko v vrednost našim bizeljskim vinogradnikom, da ne bodo pod ceno prodajali svoje blago.

Krompir — carine prost. Na Slovenskem je v splošnem mnogo krompirja; posebej pa pridelujejo za prodajo in izvoz krompir kmetje na Ptujskem polju (gornje polje rani krompir) na Muskem polju in na Gorenjskem. Posebej letos je velika nadprodukcija krompirja. Kmetje niso mogli tega pridelka prodati, ker je onemogočila konkurenco izvozna carina, ki je bila višja, kakor cena krompirja sama. V Jugoslovanskem klubu je poslanec Vesenski v soglasju z drugimi tovariši izdelal vlogo na ministrski finančni komitet, zraven pa osebno interveniral pri finančnem in prometnem ministru ter pri velikem županu Lukanu v Ljubljani, da je uradno nujno priporočal ukinitje carine. Na podlagi tega je min. fin. komitet v svoji seji dne 16. avgusta

carina za fižol na eno četrtino dosedanje svote. Toliko v pojasnilo na vprašanja zaupnikov iz ptujškega okraja.

Nekaj iz dvorišča. Krava molze pri gobcu, kura pa nese pri kljunu, to je glavno pravilo, ki ga treba udeležiti pri umni in dobičkanosti kurjereji. Pred vsem pa treba tudi gledati, da si spraviš na dvorišče dobro in življensko močno ter odporno kurjo pasmo. Po Sl. Stajerskem je že precej razširjena takozvana štajerska pasma. Kure te pasme so bolj rumenkaste barve, velike, močne, pridno nesejo, imajo prav okusno meso in so napram raznim kurjim boleznim bolj odporne — da precej neobčutljive. Ta pasma kur je zelo priporočljiva za navadno kmetsko dvorišče, kjer gospodinja nima časa, da bi vedno stala pri kurah in jih vestno opazovala. Po mariborski okolici pa se je zelo razširila takozvana radvanjska pasma, za katere udomačenje okrog Maribora je največ storil vitez Rossmann iz Radvanja pri Mariboru. Te radvanjske kure so angleška pasma in pred vsem je njihov znak čisto bela barva. Petelin te pasme ima na glavi lepo krono, kura dvojni greben, na nogah pa pet prstov in sicer tri spredaj, 2 pa zadaj. — Beli petelin dolgo ne poje in potem ko enkrat začne, ne zategne svojih klicev, ampak poje na kratko in se tudi dolgo ne zmeni za kuro. Beli petelin dobi zgodaj dolg in lep rep. Posebno značilni sta za rep belega petelina dve dolgi — beli peresi. Kure te bele pasme so zelo lepe, velike, pridno nesejo in imajo zelo okusno meso. Za kuhinjo so čisto bele kure posebno priporočljive, ker jih lahko hitro in res čisto osnažiš. Pač pa treba pomniti, da je ta bela radvanjska pasma zelo — zelo občutljiva, se je treba z rejo teh kur skrbno pečati in na nje vestno paziti, da jih ne zaloti in kar trumoma pomori kaka bolezen. Toliko za danes — kurjerejec iz samostana.

Iz dekleškega vrta. Kaj storiti na jesen, da si vzgojiš cvet vrtnice? Glavno je pri vrtnici podlaga ali divjak. Divjakov je pri nas dovolj in sicer po gozdovih, grmovjih, ledinah in ob robih vinogradov. Glede poznejše požlahnitve pride v poštev samo oni divjak, ki ima bolj redko trnje in ga imenujejo navadni ljudje «hečepeč». Je tudi pri nas dovolj takega trnja, ki je kar posuto z bodečimi iglami, a je za požlahnitev čisto nerabno. Koncem oktobra ali tudi malo pozneje, ko je je zgubil divjak listje in ne raste več, si poiščeš facega, ki je približno debel kot mezinec, star 2—3 leta in ga izkopješ. Pri izkopanju ni prav nič treba paziti na najdebelejšo korenino, ki gre zelo globoko, to se enostavno odreže, pač pa glej, da ohraniš divjaku 3—4 manjše koreninice — takozvane sesalke (Saugwurzel). Izkopljivi seve več divjakov v jeseni, jih poveži v butaro, izkopljivi na vrtu jamo, deni butaro z divjaki v njo in nato jo zagrebi z zemljo popolnoma. V jami naj ostanejo divjaki pod zemljo, zgodaj na spomlad jih pa zopet izkopljivi in presadi na kraje v vrt, kjer hočeš imeti vrtnice. Divjaka nikar ne posadi globoko, ampak le 15 cm in jamice nič gnojiti, pač pa je enkrat usajeni divjak treba pri suhi spomlad zalivati. Sedaj pa pusti divjaka, da bo začel poganjati. Pri poganjkih pa treba pomniti, da se naj pustijo samo po 2—3 zgornji, spodnje pa treba odstraniti, da se divjak okrepi.

Ako imaš zelo slabotnega divjaka, pusti ga nekaj časa rasti in potem, ko se je enkrat okreplil in zadosti odebelil, ga še le požlahniš. Ako pa imaš debelo-močno divjaka, ga lahko cepiš že prav zgodaj v spomlad in sicer z očmi, katere dobiš na onih vejicah vrtnic, katere se spomlad radi vzgoje lepe krone odrežejo. V tem slučaju dobiš vrtnico, ki ti bo cvetela zgodaj. Toda vrtnico se k divjaku, ki je bil vsajen na spomlad. Z njim moraš počakati in ga pustiti rasti, dokler ne dobiš zrelih oči od cvetočih vrtnic. Te oči se vzamejo, kadar je vrtnica odcvetela in sicer ne vzeti onih oči, ki so takoj pod cvetom, ker prve tri oči pod svetom niso dobre kot žlahnitve radi mladosti. Vzami torej četrto, peto, ali šesto oko pod cvetom, to je namreč dovolj močno ter razvito in se najraje prime. Toliko danes, drage vrtnarice, o divjaku. Prihodnjič pa vam bom razložil požlahnitev. Treba pa pomniti, da bo moja kratka razprava o gojenju vrtnice le za navadne kmetske priproste vrtove in ne za kake cvetličnjake in vrtnarje, kjer se že z divjakom postopa drugače kakor pa v navadnem vrtu na kmetih. Na svidenje — samostanski vrtnar.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem 24. 8. se je pripeljalo 185 svinj, 2 kozl in 1 ovca. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 200 do 225 D, 7—9 tednov 300 do 450 D, 3—4 mesce 450 do 550 D, 5—7 mescev 700 do 750 D, 8—10 mescev 925 do 1150 D, 1 leto 1625 do 2150 D, 1 kg žive teže 20 do 22.50 D, 1 kg mrtve teže 27.50 do 30 D, koza komad 225 do 250 D, ovca komad 275 do 300 D.

Čebelarstva podružnica v Slovenjgradcu priredi v nedeljo, dne 2. septembra 1923 ob pol 10. uri predpoldne v gostilniških prostorih g. Eichholzerja čebelarški shod. Predaval bo znani strokovnjak, čebelarški potovalni učitelj Jurančič. Vse čebelarje in prijatelje čebelarstva vljudno vabimo k obilni udeležbi. Odbor.

Žitni trg. Vlada je izvršila nameravano znižanje izvozne carine pri žitu. Vendar pa niti znižanje carine ni moglo oživeti trgovine; edino cene žitu so se nekoliko učvrstile, toda eksport se ni povečal. Zanimanje za pšenico je torej slabo. Trgovina z moko je istotako mrtva. Mlini so neprijetno prizadeti z nespretno izvršenim znižanjem carine pri moki za izvoz. Radi tega so začeli celo avstrijski trgovci, ki so bili dosedaj glavni odjemalci za našo moko, kupovati raje pšenico ter jo mleti v avstrijskih mlinih.

Priloge: banatske in vojvodinske se je prodajala

za 100 kg. Slavonska pšenica je bila mnogo dražja, pa za to ni bilo večjih kupcij. — Kuruza se je dobila po 28—285 D, ječmen pa po 270—275 D.

Služna sadjarja in opravnika na državni kmetijski šoli pri Sv. Jurju ob juž. žel. je v najkrajšem času za oddati. Natančneje je razvidno iz razpisa v uradnem listu.

Hmelj. H. brzojavno tržno poročilo. Nürnberg, dne 25. avg. 1923. Na tržišču ni bilo nikakega dovoza. — 300 milijonov mark za 50 kg. — Ligisch.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 95—96 D, 100 francoskih frankov stane 547 in pol do 552 D, za 100 avstrijskih kron je plačati 0.1350 do 0.1360 D, za 100 čehoslovaških kron 283 do 284 D, za 100 nemških mark 0.0022 do 0.0023 D in za 100 laških lir 417 do 418 D. V Curihu znaša vrednost dinarja 5.75 cent. (1 centim je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja padla za 5 točk.

Draginja narašča. Vkljub temu se v novo otvorenji trgovini Franc Senčar, Ljutomer—Mala Nedelja prodaja razno oblačilno, špecerijsko in drobno blago vsled ugodnega nakupa po izredno nizkih cenah. Prepričajte se. 800 2—1

Kakor izvemo, je gospod F. Rozman ustanovil v Mariboru, Aleksandrova cesta 57 novo tovarno kandi-tov. Priznana solidnost in podjetnost lastnika, nadalje najmodernejši obrat nam nudi sigurnost najfinejšega izdelka, zato priporočamo trdiko najtopleje!

Jajca so draga, meso je drago, zato uživajte »Pekate-te«, ki so enako redilne, kakor meso. So cenejše, ker se zelo nakuhaajo.

Od naših vrlih gospodinj je odirano, da se pri nas uporablja domači izdelek, kakor so »Pekate«. So najcenejše, ker se zelo nakuhaajo.

Perutnina

donaša velik dobiček le takrat, če se uporabljajo

valilni stroji.

Vsake tri tedne tudi v najhujši zimi lahko izvalite od 50- do 20.000 jajc.

Z valilnim strojem lahko vsak otrok obratuje. Siguren uspeh. Za velesjem znižane cene. Vsi zahtevajte takoj pojasnila od M. Podkrajšek, Ljubljana, Marijin trg 1, ali pa si oglejte stroje na Ljubljanskem sejmu, paviljon »K«, koja 526. Generalno zastopstvo tovarov Nickerl & Co., Dunaj. 930

Zadruha za izvoz laic. Št. Jurij ob I. ž. r. z. z. o. z.

sprejema hranilne vloge v vsaki višini in obrestuje iste brez odpovedi od dneva vloge do dneva dviga po 10%. — Denarni promet leta 1922 — D 32,405.743.—

MALA OZNANILA.

mlado deklo z dežele se sprejme k dvema otrokoma. Sodna ulica 16 III levo, Maribor.

Mlajša dijakinja se vzame na stanovanje in hrano. Naslov u upravi. 902

Osem mesecev starega fantiča da na deželo za svojega. Naslov se izve pri Očišnik, Maribor, Dajnkova ul. 8. 912

Dijak ali dijakinja se sprejme na hrano in stanovanje. Glasovir na razpolago pri M. Ornik, Maribor, Aleksandrova cesta 64. 514

V zelo dobro oskrbo se sprejmejo trije dijaki ali dijakinje iz nižjih razredov. Gajeva ulica 15. J. Z., vrata števil 1, Maribor. 923 2—1

Sprejme se učenka, zmožna oba jezika. Hrana in stanovanje v hiši. E. Berna, trgovina čevljev v Celju. 921 3—1

Učenca iz poštene hiše, ki ima veselje do trgovine sprejme Jožef Farkaš, trgovec z mešanim blagom pri Sv. Juriju ob Šč. 871 2—1

Mlinar išče službe kot samostojen mlinar v mali mlin, oz. vzame mali mlin v najem. — Vpraša se v upravnistvu. — 916 2—1

Mlinar, samski, z večletno prakso samostojnosti, išče mesto mlinarja; vzame tudi mlin v najem. Naslov v upravnistvu lista. — 903 3—1

Organist, zmožen voditi večje zборе, išče službe s 1. 11. Ponudbe na upravnistvo pod »Organist«. 894 2—1

Trgovski pomočnik, manufakturnist, se sprejme v veletrgovini Ed. Suppanz, Pristava. 876 3—1

Dva sodarja za izdelovanje sodov in kletarstvo sprejme takoj Fric Zemljčič, Ljutomer. 881 2—1

Samostojna gospodinja za vodstvo posestva na deželi ki je dobro vpeljana v vseh panogah gospodarstva, se takoj sprejme. Ponudbe pod »stalna služba« na upravo. 904 2—1

Družabnica, ob enem gospodinja s 100.000 D se išče za dobičkanosno podjetje, ki se s 100% obrestuje. Cenjene ponudbe pod »Ekonomija in lesotrtstvo« na upravo. 920

Majar s petimi do šestimi delovnimi ljudmi išče mesto. — Naslov v upravi. 934

Dam v najem žago in mlin takoj. Franc Wernig, Spod. Hoče 62. 933

Kupim lovskega psa (braka), ki goni vsakovrstno divjačino mora iti tudi v luknjo (jazbecar). Janko Zunkovič, Ptuj-ska gora. 931

Na prodaj je hiša z opeko krita, zidana, z dvema stanovanjima, s hlevom, tik stalne in močne vode. Hiša je pripravna za mlin in žago. Poleg je vrt, sadonosnik ter zemlje, da se lahko redi ena krava. Vprašati je pri hišni števil 28 občine trg Konjice. 932 2—1

Najel bi krmo na deželi na Štajerskem. Ponudbe pod »krma 199« na upravo lista. 922

Hiša z vrtom, njivo in svinjskim hlevom se v Studencih pri Mariboru, Kralja Petra c. 26, radi smrti poceni, za 450 tisoč kron prodaja, Stanovanje z nakupom takoj prosto. 924

Trgovino z mešanim blagom želim vzeti v najem na prometnem kraju pri fari ali ob glavni cesti na deželi. Naslov v upravi. 926

Lepo vinogradno posestvo v Zavrhu, dve njivi, lepi gozd, sadonosnik, prodaja F. Krajnc, Sv. Rupert, pošta Št. Lenart v Slov. gor. 907

Nova hiša na prodaj, s tremi sobami, kuhinjo, pisarno in vrtom, Magdalensko predmestje v Mariboru. Ena soba in kuhinja takoj na razpolago. Ponudbe pod »Nova hiša« na Mar-Stan, Maribor. 884

Posestvo, 2 orala: njiva, vinograd, sadonosnik, hiša z gospodarskim poslopjem v bližini okrajne ceste Ptuj-Vurberg, se prodaja. Vpraša se Franc Postrak, Gomila 73 pri Vurbergu. 891 3—1

V najem se vzame mlin z žago ali samo žaga. Prevzame se tudi posestvo na več let. Naslov pove: Ornik Andrej, Wildenrainerjeva ulica 16 v Mariboru. 896 2—1

Sadjevska stiskalnica z mlinom, din. 450.—, postelja iz orehovega lesa z vložkom in blazino ter pernico 450 din., skoraj nov komot 400 din. Pogleda se pri hišniku, Gregoričeva ulica 14. 915

Prodaja se umetni mlin na stalni močni vodi, pekarna z branjarjo in gospodarsko poslopje z svojo električno lučjo, štirje vrtovi. Prodaja se pekarna z dvema vrtoma tudi posebej. Pridela se 11 hl vina in 23 hl jabolčnika. Košnje za eno govedo, cena ugodna. Naslov v upravnistvu. 713

Kupim razno orodje (tudi stroje) za vezanje knjig. Orodje je lahko rabljeno. Naslov pove upravnistvo »Slov. Gospodarja«. 824 5—

Posojilnica (Raiffeisen-Kassen-Verein) Hoče prodaja dne 2. septembra t. l. ob 8. uri dopoldan po dražbi eno Wertheim-blagajno srednje velikosti, Ogleđa se pri I. Pfeiferju.

Borovi hlodi, dolgi 6—8 m, debelost na tanjšem kraju 35 cm, se kupijo po najvišjih cenah. Cenjene ponudbe je poslati na upravo tega lista pod št. 911. 911 3—1

Gasilska župa žalska s sedežem v Žalecu opozarja vsa v JGZ včlanjena pr. gasilna društva Slovenije, da je še mogoče dobiti 1600 m mleskin-platna za delovne kroje po približno 29.50 din. meter, kakoršnega so doslej že nakupila razna društva nad 6000 m. Novega snutka letos ne bo več! Kdaj zopet, še ni znano! Blago je izborne kakovosti. Cena primerno nizka. Pobriganje se pravočasno! Župno predsedstvo. 886

Pri Sv. Bolfanku se vrši zaradi nedelje dne 3. septembra živinski sejem. Vabite se, da prženete veliko živine na ta sejem. — Čuček, župan. 927

Cerkovniki uljudno naznanjamo, da smo primorani zvišati takso na zvonjenje mrllicem. Prosimo torej od vsakega zvona 20 K na uro. (Za cerkev bodo pa določili župni uradi). 917 3—1

Jetika

Zdravnik dr. Pečnik

zdravi bolne na pljučih vsaki petek v Št. Jurju ob juž. žel. Čitajte njegove tri knjige o jetiki, v vseh knjigarnah. 915

KUPIM
kostonjeve taninske drva, na vagone vsaka postaja,
FRANC KUPNIK,
Kostivnica, pošta Podplat.
ISCEM:
za vstop po novem letu vrtarja-ekonomu, večšega sočivarja, z delavno družino. 895

BRATA VOŠNJAK, PTUJ.
Prvovrstni podplat.
Najboljše zgoranje usaje. 835

KUPUJEM
po najvišji dnevni ceni rezane in izpadene lase.

IZDELJUJEM
in prodajam kite in vsa lasna dela

M. Pettich-Frankheim, česalni salon za dame. Maribor, Stolna ulica 2. 833 10—

KOTLE

za žganje, krmo in perilo priporoča posestnikom in trgovcem železnine Anton Mlekuš, kolarstvo za vse bakrene izdelke, Maribor, Splavarska ulica 3. 901

Opekarna
JAKOB MATZUN, Ptuj
Opeke
vseh vrst
Apno
Cement
Premog
Opekarna
JAKOB MATZUN, Ptuj

INGER ŠIVALNI STROJI
Na celem svetu znani kot najboljši.
Podružnice in zastopstva v vseh mestih.
Centrala za državno SHS ZAGREB Maruličeva ulica br. 5. II kat.
Filijalka Maribor: Šolska ulica števil 2.

NAZNANILO.

Čast nam je, Vam najoljudneje naznaniti, da smo otvorili

veletrgovino z mineraloljnimi izdelki

„Standard-Oil-Company“

za vso Slovenijo s Prekmurjem, s sedežem centrale v Mariboru, Slovenska ul. 2, telefon št. 10. V svrhu hitrejše in točnejše postrežbe so se uredile na vseh večjih tržiščih imenovanega ozemlja potrebna skladišča, kjer Vam bo mogoče brez večjih stroškov iz bližine kriti Vaše potrebe.

Ker bo v zalogi vedno le prvovrstni ameriški izdelek po brezkonkurenčnih cenah, upamo pridobiti in obdržati Vas kot našega stalnega odjemalca. — Prosimo Vas tedaj, da nam naklonite Vaše zaupanje in Vas zagotavljamo, da se bomo vedno potrudili, ustreči našim čislanim odjemalcem z najkulantnejšo in najsolidnejšo postrežbo.

V tem pričakovanju beležimo z najodličnejšim spoštovanjem

Slavenska ameriška petrolejska družba z o. z.

Ravnatelj:

Avgust Žlahtič.

Pri tiskarni sv. Cirila!

Na malo!

Koroška cesta št. 7.

Pri tiskarni sv. Cirila!

Na veliko!

Cenjeno občinstvo rabim k nakupu v moji že 30 let vpeljani trgovini s špecerijo in deželnimi pridelki. — Lastna hiša, popolnoma prenovljeni prostori, najtočnejša postrežba, jamčijo za najcenejše cene, za popolno zadovoljnost in najboljšo blagovno kakovost.

Z odličnim spoštovanjem

Ivan Prešern, Maribor, Koroška cesta 7.

LES
orehov in jesenov kupaje
M. OBRAN
električna žaga
Maribor, Tattenbachova ulica
792 10—

Marija BAUMGARTNER
zaloga pohištva
Celje, Gosposka ulica 25

CEMENT
nosilci (travérze) vedno v zalogi in v vsaki množini ter najnižji ceni pri
Franc Drofenik, Poljčane.
14 431

Priznано najboljšę
peklenske kose
(Höllensensen)
priporoča založnik in samoprodaja te snamke za Jugoslavijo
tvrdka F. S. Škrabar, Višnja gora. Preprodajalcem ugodne cene!
fi—1; 523

Mlinarji!

Ne zamudite ugodne prilike in posetite ob priliki III. vzorčnega velesejma v Ljubljani paviljon «H» št. 346, v katerem bodo razstavljeni najnovejši mlinški stroji, naravni in umetni mlinški kamni ter vse ostale mlinške potrebščine.

Čadež & Brcar
Ljubljana, Kelečdorska 35.

Kostanjev les,
kakor običajno razžagana na 120 cm dolga in od 10—30 cm debela drva kupuje po dnevni ceni lesna tvrdka

Ernest Marinc, Celje
(pisarniški lokali so od 15. julija v lastni hiši Zrinjsko Frankopanska ulica 4, tik mestne šole). 846 3—1

Žagmojster
za polnojarjenik, zelo dobro izvežban z dolgoletno prakso, zanesljiv, se sprejme proti dobremu plačilu, dobi tudi stanovanje, prosto kurivo, luč in vrt. Oziralo se bo le na prvovrstno moč. Samo pismene ponudbe na Ivana Rejs, Ormož. 798 5—

Zadruham, gostilničarjem, župnim uradom in vsemu občinstvu se priporoča najtopleje

Kletarsko društvo v Ormožu,
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Ima stalno v zalogi najboljša, zajamčeno pristna ljutomerska vina po najugodnejših cenah. Posreduje pri nakupu vin pri zadružnikih, posreduje pa samo za neporečeno blago.

Nadalje priporoča svojo gostilno, kjer se toči najboljša kapljica in dobi hrana po nizki ceni.

Društvena pisarna se nahaja v pisarni Ormoške posojilnice v Ormožu.

Končno se opozarja, da bivši posojilnični tajnik (g. Ivan Rojs) ni več poslovodja Kletarskega društva in ni z njim v nobeni zvezi.

908
Načelstvo.

Evharistični kongres v Zagrebu

25 različnih slik od Evharističnega kongresa prodajajo se po seriji po 100 D. Pošilja se po pozvetju. Pojedini komad stane 5 D. Naročila je poslata na

Atelje «KAMERA», Zagreb, Ilica 12. 497

TOVARNA KANDITOV
FR. ROZMAN

MARIBOR, — ALEKSANDROVA CESTA 57
priporoča

vse vrste kandiŧov (bonbone) po najnižjih brezkonkurenčnih cenah!

- Zahtevajte cenike!

Telefon 436

Telefon 436

Lovci pozor!

Prej ko kupite municijo, napravite samo en poskus in prepričali se bode, da se dobi dobro in po ceni blago tudi pri domači tvrdki

Anton Brenčič,
trgovina z železnino
v Ptuj.

NA DEBELO!

NA DROBNO!

Ugoden nakup

vsakovrstnega papirja, knjig, zavitkov, tiskovin, šolskih in pisarniških potrebščin. — Venci, šopki in vse potrebno za izdelovanje umetnih cvetic.

Preginjala za umirle in okraske za rakve. Različne gumbe in okraske za obleke, sukanec, bombaž, volna, svileni in bombaževinasti traki, čipke in svilo.

Zenske in moške nogavice, predpasnike, srajce, namramnice, kravate, nahrbtnike in čevlje v vseh velikostih.

Raznovrstno galanterijsko in drobno blago, kakor krtiče, kremo, milo, zrcala, nože, britve, škarje itd.

Velika zaloga kopit in drugega orodja za čevljarje. Vedno sveže strune za gosli, citre, tamburice in kitare.

Priporočam se

1—3 859

J. N. PETERSIČ V PTUJU.

Vinogradsko zemljišče

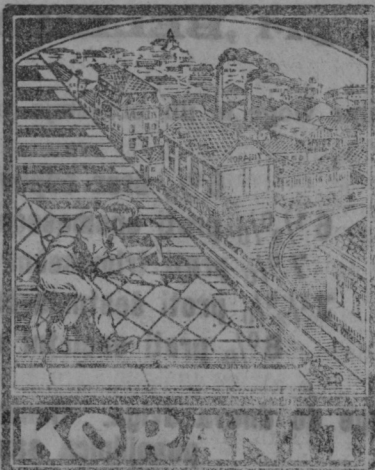
v Podlehniku pri Ptuj

v skupni izmeri 4 oralov, od tega 1 oral prav rodovitnega vinograda s poslopji (gospodarsko poslopje s stiskalnico in viničarija) s trgaviho vred se proda. Pojasnila v pisarni notarja Strafella v Ptuj. 882 2—1

DEŽNIKARNA JOS. VRANJEK

Kralja Petra c. 25 **CELJE** (Bivša graška mitnica) 12-149

priporoča svojo bogato zalogo **dežnikov** domačega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in izvršuje vsa popravila točno in solidno.

najboljši material za pokrivanje streh. - Prevezam tudi črno-pokrivaška dela, strehe iz lesnega cementa in strešne lepenke. Skladišče: **MAKS USSAR, Maribor** Gregorčičeva ul. 17.

Somišljeniki širite naše liste!

POZOR!

SVINJEREJA
daje le tedaj dobiček, če nobena svinja ne zboli.
Obeliskove kapljice za svinje «Sussanol»
(iz lekarne pri «Obelisku» v Celovcu) učinkujejo in zavarujejo pred zgubo.

To dokazuje tisoč zahvalnih pism.
Izborno sredstvo proti kugi.
V steklenicah po 7 D.
Glejte na varnostno znamko «Obelisk»

Glavna zaloga za SHS: Lekarna „Pri zamorcu“ K. WOLF, MARIBOR.

Preselitev obrti.
Vsem svojim cenjenim odjemalcem in p. n. stanovalcem v mestu in na deželi naznanjam, da sem prevzela
knjigoveznicu
svojega očeta IVANA SCHMIDT v Celju in se ob enem iz Glavnega trga št. 1 preselila na
Slomškov trg št. 1 (v isti hiši)
kjer bodem obrt nadaljevala. Priporočujem se za sprejem vseh del moje stroke, katera bodem skrbno in najskrbnejše in ceno izvedla, in prosim, da me počastite z Vašimi naročili.
ANTONJA SCHMIDT, knjigovezinja.

Na drobno! **Manufakturno blago** Na debelo!
po najnižjih cenah pri tvrdki
IVAN KOS, CELJE,
Prešernova ulica št. 17. 586
Na drobno! **Na debelo!**

Hamburg — Amerika Linija
in
United American Lines Inc.
Filijalka
SIMON KMETEC, LJUBLJANA
Kolodvorska ulica, št. 26.
Sprejema potnike v južno in severno Ameriko, izdaja točna pojasnila in prodaja vozne liste.
Odhod iz Ljubljane vsaki teden.
Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
J. G. Drašković
ZAGREB „B“ Cesta pri državnem kolodvoru ZAGREB
Podružnice: Beograd, Balkanska ulica 25, — Sušak: Jovo Gj. Ivošević, Karolinka c. 160. — Split: Ante Buić, Dioklecijanova obala 13. — Gruz: Ivo Lovričević. — Bitolj: Gjorgje J. Dimitrijević & Komp. Bulevard Kralja Aleksandra 187. — Val. Bečkerek: Dušan Lj. Mihajlović, Trg Kralja Petra 4. 550
Potnike do Hamburga spremlja družbeni uradnik.

KUPUJE

se vedno le najboljše in najceneje za domačo potrebo vsakovrstno-manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki

MAROL WORSCH

Maribor, Gosposka ulica št. 10.

!!! Perje za postelje!!!

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

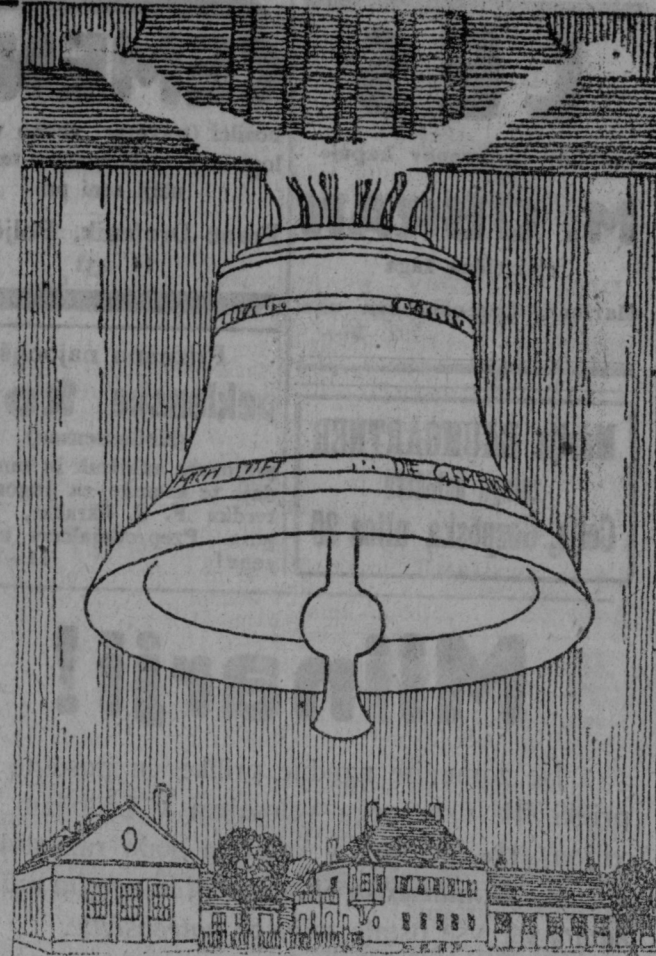
PRIPOROČA SLEDEČE MOLITVENIKE:

<p>a) Za otroke</p> <p>Kvišku arca po Din. 27, 36, 39 in 40. Rajski glasovi po Din. 38, 50 in 52. Prijatelj stroški po Din. 6.50 in 7.50. Ključek nebeški po Din. 20, 30. Angeli varih po Din. 11.</p> <p>b) Za odrasle</p> <p>Bogomila po Din. 15, 22, 25. Pobožni kristjan po Din. 12. Čežena Marija po Din. 14, 48, 60. Marija varuhinja po Din. 10, 36. Sv. Alojzij po Din. 15, 34. Nebesa, naš dom po Din. 42. Skrb za dušo po Din. 15, 22, 30. Sv. ura (velike črke) Din. 12, 15, 30. Mali duhovni zaklad (velike črke) Din. 12. Marija Kraljica po Din. 42. Venec pobožnih molitev po Din. 40.</p>	<p>Venec pobožnih pesni Din. 19. Sv. Pismo, Evangelji in Dejanje apostolov po Din. 10. Kvišku arca Pesmarica (zl. obr.) Din. 18. Premišljevanja za cela leta I. in II. del Din. 32. Družba vednega čedenja. 2 molitveni deli Din. 3. Kratko navodilo za pobožnost M. B. Kraljice arc Din. 5. Vir življenja Din. 18. Duša popolna Din. 20. Duša spokorna Din. 20. Bog med nami Din. 12. Večno življenja (rdeča obr.) Din. 24, (zlata obr.) Din. 28. Slava Gospodu Din. 18. Nebeška brana I in II. del Din. 15. Priprava na smrt Din. 16.</p>
---	--

Prva in edina livarna zvonov v Mariboru, ki je v popolnem obratu.

Najboljši material! Dosedaj po vojni nad 100.000 kg izdelovanih. Mnogo priznanj! Obiščite našo tovarno v Melju, Motherjeva ulica št. 15 in pripravite se o kakovosti naših izdelkov!

Najnižje cene!

INŽ. I. & H. BÜHL, MARIBOR,
 Motherjeva ulica 15.
 Ustanovljena od Joh. Denzel okoli leta 1800.

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

pri 'BELEM VOLU'

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje počenši s 1. julijem 1923 po:

6% brez odpovedi,
 6 1/2% proti enomesečni odpovedi,
 7% proti trimesečni odpovedi,
 7 1/2% proti šestmesečni odpovedi,
 8% proti enoletni odpovedi

od dneva vloge do dneva dviga. Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama,

P O Z O R

Tudi Vi se boste prepričali, da je v Vašo korist, ako si ogledate najprvo

velikansko manufakturno zalogo

tvrške

Alojz DROFENIK

„Pri Solncu“

CELJE, GLAVNI TRG 9

predno kupite oblečilo.

Stalno velika zaloga vsakovrstnega inozemskega oblačilnega blaga.

Za obilen obisk se priporoča Alojz Drofenič.

V A Ž N O

Rafael Marš, urar

Ljutomer, Stari trg št. 58.

Imam v zalogi žepne ter stenske ure in budilke, kakor tudi srebrne in zlate poročne prstane po najnižji ceni. Sprejmejo se tudi vsa v to stroko spadajoča dela.

748 4-1

SPODNJEŠTAJERSKA

LJUDSKA POSOJILNICA

V MARIBORU, STOLNA ULICA šte. 6, reg. z. z. n. zav.

obrestuje od 1. avgusta 1923 navadne hranilne vloge, katere se zamore vsak čas dvigniti, po

6%

Stalnejše vloge po dogovoru.

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.